

Молода Україна

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ МОЛОДІ

РІК ВИДАННЯ XXXII.

ВЕРЕСЕНЬ — 1982 — SEPTEMBER

Ч. 314

Митрополит Мстислав з членами 16-го Табору Виховників Юного ОДУМ-у
в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж., США

W
W
4

M

W

4

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
176 Oakdale Ave.
St. Catharines, Ont. L2P 2K9

T. Boyko
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C.
Y2A 6X3

В США:

Головний представник
Alex Poszewanyk
5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed In.
Hopewell, N. J. 08525

I. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warners, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У зах. Німеччині:

Mychajlo Ihnatenko
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko
78 Kensington Park Rd.
London W. 11, — England

Австралія:

T. Myronenko
P. O. Box 302
Parramatta, N. S. W.
Australia 2150

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді.

Голова ЦК: О. ПОШИВАНІК

Редагус Колегія:

Л. Ліщина, С. Голубенко,
Ю. Криволап, В. Родак,
А. Лисий, О. Пошиваник,
Л. Павлюк.

Адміністратор Зіна Корець

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Canadian Youth
Association — ODUM

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: A. Poszewanyk

5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630, USA

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

У США, у Канаді і в Україні 12.00 доларів
Ціна одного примірника: 1.25 дол.

В Австралії 8.00 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 90 центів

В Англії і Німеччині 9.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 1.00 дол.

В усіх інших країнах Європи 7.50 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 85 центів (амер.)

В усіх країнах Південної Америки 7.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 65 центів (амер.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає остан-
нє число журналу, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо прислати поштові значки або інтерна-
ціональні купони (International coupon) на суму 25 канадій-
ських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає
за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів
не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди
відповідають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA,

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — Ганна Черинь, П. Воронько.
Д-р Ю. Криволап — Людина полум'яного серця. Юні гості в Бавнд
Брук. М. Вірний-Французенко — Химерність долі. І. Дубилко —
Наше "амбасадорство". А. Куцинський — Гетьман І. Мазепа і його
державницькі ідеї. Слідчих КГБ — на суд. М. Метулінський, Н. Гав-
рилюк — Довгограюча одумівська платівка. Л. Ліщина — До Чикаго
на зустріч. Листи до редакції. Сторінка Юн. ОДУМ-у.

На обкладинці: Блаженніший Владика Мстислав з учасниками та ко-
мандою 16-го табору виховників Юного ОДУМ-у.

(Див. стор. 3)

Д-р Юрій КРИВОЛАП

ЛЮДИНА ПОЛУМ'ЯНОГО СЕРЦЯ

(Доповідь на святочному бенкеті присвяченим Блаженнішому владичі МСТИСЛАВОВІ, митрополитові Української Православної Церкви в США в Сорокову річницю його хіротонії на єпископа Української Автокефальної Православної Церкви. Неділя 16-го травня 1982 р. Оселя св. Андрія Первозваного середок УПЦеркви в Савт Бавнд Брук, Н. Дж.).

"Я ж весь вік свій, весь труд тобі дав
У незломнім завзяттю, —
Підеш ти у мандрівку століть
З мого духу печаттю".

Ці слова з поеми Івана Франка "Мойсей" — найліпше мотто для доповіді про нашого Блаженнішого митрополита владичу Мстислава.

Як і в далекому минулому, так і впродовж всієї історії різних народів, кожний з них мав своїх МОЙСЕЇВ. Мав і має його і наш український народ.

Та коли зупинитись на найновішому періоді історії нашого народу, на його сьогоднішніх часах, коли уважно приглянутись і проаналізувати життя й діяльність кожного з наших сучасних діячів, то ми бачимо, як з-поміж них чітко вирізняється постать людини, яка своїм духом і діями уподібнилась МОЙСЕЮ Франка.

Зі скромності його, нашому Блаженнішому митрополитові, нашому дорогому отцю-владичі і на гадку не прийде робити такі порівняння. Та цим разом, хай уже простить нам. Не порадившись з ним, ми скажемо за нього те, що слід у цю хвилину сказати. бо ж він таки — "...весь вік свій, весь труд Україні віддав у незломнім завзяттю.."

Дозвольте ж зупинитись на деяких періодах життя і праці нашого ювілята, нашого отця-владичи — Блаженнішого митрополита Мстислава.

В Полтаві, у батьків старого козацького роду, Івана і Маріамни Скрипників, які відзначались побожністю і в ній виховували своїх дітей, 10-го квітня 1898-го року народився син Степан. Доля судила йому з дитинства споріднитись з долею свого народу і стати одним із найвизначніших його провідників — з духом "вічного революціонера", з духом "Мойсея" і здібностями перетворювати мрії в життя, в прекрасну дійсність.

На релігійний розвиток майбутнього отця-владичи великий вплив мали близькі й далші родичі з маминого роду Петлюри: священники й монахи, особливо тітки-черниці — Гавриїла і Тетяна. Не менший вплив на юнака мав і родич по батькові, архієпископ Омський Сильвестер.

Та коли говорити про національну свідомість, то зміцнювалась вона під впливом Симона Васильовича Петлюри, що доводився рідним братом матері Степана.

Будучи ще гімназистом, Степан Скрипник

Їх Блаженство Владика Мстислав
Митрополит УПЦеркви в США

включився в діяльність нелегальних гуртків студіюючої молоді міста Полтави.

Після закінчення гімназії юнакові довелося залишити рідну Полтаву. Він опинився в оренбурзькій козацькій офіцерській школі. А коли після вибуху революції почали творитись українські військові частини, в їх лавах опинився і молодий старшина Степан Скрипник.

У 1919-му році в одному з боїв проти большевиків (а бував він не в одному), старшина-самостійник зазнав поранення. Після видужання його очікували нові призначення. Він був дипломатичним кур'єром і старшиною спеціальних доручень Головного Отамана Військ Української Народної Республіки Симона Петлюри.

Після "вогню і бурі революції", революції, під час якої було здобуто незалежність України, але яку не давши закріпитись, просто кажучи, зрадили іншого забарвлення новітні "кочубеївці" та, так звані "союзники", підтримувані Антантою — молодий старшина армії УНР став перед вибором. Що робити далі? Куди мандрувати? Чи їхати закордон далеко від України, чи зупинитись ближче до неї, на українській землі, яка в той час була під владою Польщі? І він зробив вибір — залишився на рідній землі, на Волині.

Там Степан Скрипник розпочинає черговий період свого життя, своєї нової діяльності, не забуваючи про те, що говорив його легендарний ро-

дич — голова уряду і Головний Отаман військ УНР Симон Петлюра:

"Українські мечі перекуються на рала тільки тоді, коли гасло — Незалежна Держава Українська — перетвориться в дійсність і забезпечить отому ралові можливість зужиткувати рідну, плідючу землю з її незчисленними багатствами не для потреб третього або другого з половиною чи якогось іншого Інтернаціоналу, а для устаткування і зміцнення власного державного добра і збагачення рідного народу".

Обставини й потреби вимагали швидких рішень і нових рішучих дій. Не завагавши молодий завзятець, оцінивши оті обставини і потреби, відклав на бік вогнепальну зброю і взявся за перезброєння. В 1930-му році він закінчив Вищу Школу політехнічних наук та богословські курси Варшавського університету.

Про авторитет серед народу й довір'я того народу до нього свідчить хоч би й те, що Степана Скрипника було обрано депутатом Сойму.

Діяльність у тодішній період не обмежувалась працею виключно в комісіях польського парламенту, депутатом якого він був від 30-го до 39-го року. Водночас він був лідером і поборником прав українців і їх Церкви та школи. Він був членом єпархіяльних рад на Волині й Холмщині та Митрополічой Ради, очолюваної Митрополитом Діонісієм. Він скрізь і завжди змагався за душу української людини і за таку Українську Православну Церкву, яка мала й має задовольняти не тільки духовні потреби народу, а щоб вона була такою **УКРАЇНСЬКОЮ ПРАВОСЛАВНОЮ ЦЕРКВОЮ**, якою має бути і **ДЕРЖАВНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ — НІ ВІД КОГО НЕЗАЛЕЖНОЮ**. Рідна Церква має бути такою, якою, — цитуючи самого явілята, — вона була свого часу, а саме: "...яскравим і життєдайним сяйвом в історії Вселенської Православної Церкви... — особливо її Могилянський період, який збагатив Вселенське Православ'я усучасненням віронавчання та наблизив Церкву до рівня культурних потреб тогочасного суспільства".

За українське православ'я, за Українську Державу — гасла, якими горів від юнацьких літ майбутній владика. І саме ці гасла були, мабуть, серед тих переконуючих аргументів, які допомогли тоді вже овдовілому та відомому на багатьох землях України громадсько-політичному діячеві піти за покликанням Божим і прийняти чернечий постриг з іменем Мстислава. Він зробив це тоді, коли землі до болю любленої ним України топтали чоботи нового окупанта.

В той час червоні прапори московсько-більшевицького окупанта замінили прапори з чорною свастикою гітлерівських наїзників. Кличі безбожної комуністичної Москви замінили подібного змісту кличі нового ладу одурманеного Гітлером. В ім'я свого уявного "бога", новий окупант почав перетворювати український народ у свого раба.

Та хіба ж злякаєш народ, який століттями,

незважаючи на всі лихоліття, зберіг чистоту віри в Бога і Його заповіді?

Не дивно, отже, що в період нових випробувань, український народ почав відроджувати те, що його єднало з духом великих предків — Українську Автокефальну Православну Церкву. Для очолювання цього великого почину, в умовах непевності за завтрашній день, не кажучи вже про історичні перспективи майбутнього, потрібні були провідники особливих кваліфікацій, особливого гарту душі й тіла, особливого завзяття і вірності Богові та благословенному Ним народові.

Тому й не вважаємо припадковістю, а сприймаємо, як історично закономірне явище те, що сталося 14-го травня 1942-го року в Свято-Андріївському Соборі в Києві, коли архієпископ Чигиринський Ніканор і єпископ Уманський Ігор, довершили чин хіротонії, висвячуючи на єпископа архимандрита Мстислава.

Так почався черговий період життя й діяльності колишнього старшини УНР, колишнього посла до Сойму Польщі.

Нововисвячений єпископ виявив себе у новій ролі винятковим молитовно-проповідником і виправдав уже раніше виявлені ним здібності талановитого організатора і адміністратора.

Він почав продовжувати те діло, яке було близьке його серцю й душі з молодих років. Про це, зрештою, він одверто говорив:

"Вважаю, що мені, як єпископові, не вільно не знати — чим живуть вірні нашої Церкви і поза її мурами. Окрім того, — ніщо, дослівно ніщо, не може звільнити мене від обов'язку бути активним учасником у боротьбі українського народу за волю і державність. Навпаки, я глибоко переконаний, єпископський сан цей обов'язок робить ще більше переконливим".

Почались безперервні поїздки владика Мстислава по містах і селах Лівобережної України, де на кожному кроці він бачив наслідки панування безбожницького комуністичного режиму, руку мстивої Москви.

В Полтаві він допоміг організаційно оформити єпархіяльне управління.

У Харкові своїм ентузіазмом допоміг відродити Рідну Церкву, що урочистим актом приєднала до себе митрополита Теофіла Булдовського, який будучи ще священником, сорок чотири роки тому охрестив дитину-хлопчика Степана, якому суджено було стати владикою.

В жовтні 1942-го року таємний Собор Єпископів Української Автокефальної Церкви в Луцьку, який відбувся там під головуванням митрополита Полікарпа, доручив архієпископові Ніканорові та єпископу Мстиславові прибути до Почаївської Лаври і переконати митрополита Олексія приєднатись і створити єдину Українську Автокефальну Православну Церкву на Україні. Це завдання було успішно виконано. Інакше потрачувала це гітлерівська влада. Зрозумівши суть справи, зрозумівши, що на її очах твориться національно-об'єднуюча сила, вона вирішила ліквідувати це в самому зародкові і примусила митрополита Олексія зректися свого підпису під Актом Поєднання.

Не сподобався тій владі і владика Мстислав також із зрозумілих причин. Маючи на своїх послугах спритних розвідників, вишколених у школах НКВД, Гестапо достатньо знало, які впливи має серед вірних владика Мстислав, як впливають на них його проповіді й розмови, яким національно-незалежницьким духом живе він... владика Мстислав опинився в руках Гестапо. Везили його з в'язниці до в'язниці — Рівне, Чернігів, Прилуки, Київ. Людині, яка відроджувала Церкву свого народу і сіяла водночас зерно відродження державності, Гестапо заборонило відправляти Служби Божі, а тим більше й виступати з проповідями та виїздити з Києва.

І коли сьогодні подумати про те в чийх руках був тоді владика, то стає моторошно. І ми не можемо не погодитись з твердженням тих, які вважають, що таки лише Боже Провидіння врятувало тоді життя нашого владика.

Та у вересні 1943-го року, коли почався навальний наступ московських армій на Дніпро, приятелям вдається, просто, з-під носа гестапівців викрасти владика і вивезти непомітно з Києва.

Довелось йому деякий час жити інкогніто у виллі митрополита Діонісія недалеко від Варшави. Та хіба йому сидіти смирно? Ні, він починає розгортати працю і в умовах конспірації.

Поразка гітлерівських військ у їх поході на Схід Європи змушує Берлін зробити переоцінку своєї політики супроти українців. З цього відразу ж користується владика Мстислав і поринає у вир діяльності у Варшаві, Кракові, Криничі. Згодом, на доручення митрополита Полікарна, владика Мстислав організує евакуацію українських священників і їх родин на Захід. Сімсот осіб, серед яких було 12-ть православних єпископів, 120 православних і 30 греко-католицьких священників, рухані невтомною енергією, жертвенністю і відданістю владика Мстислава зупинились на деякий час в Словаччині, а потім вирушили далі на Захід.

Нові шляхи, нові дороги, нові міста й містечка війною розбитої Німеччини. Де примістити людей, коли жодне німецьке місто не хоче їх прийняти?

Треба діяти й діяти швидко. Владика їде до Берліна.

І там, в Берліні, нашттовхуючись на повне незрозуміння в установах, які одну по одній відвідував, владика не втрачає віри, не втрачає надії, не заламується духом, не заламується навіть тоді, коли там дістає телеграму з Марбургу, що під час чергового і найбільшого бомбардування міста й залізничного двірця впали бомби і на транспорт, за який відповідав владика, і загинули тоді його старенький батько і рідна сестра-вдовиця.

А скільки рідних, друзів, знайомих його загинуло на рідних землях України під большевицькою окупацією ще перед Другою світовою війною?

Ні, владика не заломався. Він таки домігся свого. Він знайшов притулок для довірених йому людей.

А скільки спокусливих пропозицій діставав він в Берліні? Серед іншого пропонували приєднатись

НА ОБКЛАДИНЦІ

Відвідини учасниками та командою 16-го Табору Виховників Юного ОДУМ-у ім. Гетьмана Івана Мазепи осередку УПЦеркви в США в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж., в п'ятницю 9-го липня 1982 р. посередні: Блаженніший Вл. Мстислав — Митрополит УПЦеркви в США, з правого боку митрополита — о. протопресвітер Степан Віляк — Голова Консistorії УПЦеркви в США, з лівого боку митрополита — кол. Віктор Педенко СВП — комендант 16-го Табору Виховників Юного ОДУМ-у; перший з правого боку — д-р Юрій Криволап СВП — заступник коменданта та писар Постійної Команди Виховників Юного ОДУМ-у.

Фото: д-р Юрій Криволап СВП

і до руху генерала Власова. На все, що йшло від лукавого, владика відповідав своїм категоричним — Ні!

Владика залишився з своїми людьми, яким дозволено було зупинитись в Бад-Кіссінгені.

При цьому не можемо не зупинитись на одному випадкові, який з усією виразністю засвідчує нам про одну із людололюбивих рис цієї великої, відданої своєму народові людини.

Трапилось це в той час, коли американці через свою непоінформованість "не тільки що не перешкождали, а навпаки, ...часто допомагали большевицьким офіцерам виловлювати українців і вивозити їх "на родину"... в Бад Кіссінгені американський комендант заарештував єпископа Платона з наміром передати його большевикам. Не гаючи часу, без будь-якої перепустки, так потрібної в тих часах, в маленькому закритому авті, що розвозило хліб, владика Мстислав виїжджає до Франкфурту, осідку штабу генерала Айзенгавера. Кількаденні старання добитися до штабу не дають наслідків. Тоді владика вбирається в архiereйську рясу, клобук, накладає хрест і панагію і годинами перестоює під брамою до штабу. Це нарешті звертає увагу одного полковника і він допомагає владичі зустрінутись з генералом Айзенгавером. Коротка розмова дала змогу владичі з'ясувати генералові характер української еміграції і, як наслідок, наступає звільнення владика Платона з-під арешту, а владика Мстислав одержує дозвіл на свободне подорожування по американській окупаційній зоні та право організувати релігійне життя православних українців. З цього владика якнайбільше користується і решту 1945-го року присвячує організації окремих українських таборів для скитальців та організації в них українських православних парафій. Провінція Гросс-Гессен була першою, що вже при кінці 1945-го року мала, завдячуючи владичі, всебічно зорганізоване церковне життя, мала своє церковне спархіяльне управління і систематичну обслугу вірних.

Найбільшими досягненнями владика впродовж двох наступних років були:

організація й удосконалення релігійної обслуги українських скитальців на теренах окупованих західними союзниками,

скликання з його ініціативи Першого Собору Єпископів УАПЦеркви в Есслінген 1946-го року, організація церковного життя у Франції, Англії, Бельгії, Голландії, і Швейцарії, створення Центру в Парижі з власною церквою і покликання до життя першого в історії нашої Церкви Єпархіального Церковного Управління на Західню Європу.

Скільки труда, скільки недоспаних ночей, скільки місцевостей відвідати в згаданих країнах, скільки перешкод нашими ж людьми створених треба було, не гублячи власної рівноваги, перебороти і оживити, урухомити те, що відповідало б і потребам життя наших людей і загально-історичній місії долею призначеній нашої еміграції?

Подиву гідні діла!

А далі, з мрією про об'єднання всього українського православного життя, про всеукраїнське православне церковне об'єднання поза Україною, владика Мстислав, на запрошення очолити Українську Греко-Православну Церкву Канади, прибуває на американський континент.

І тут з властивим йому ентузіазмом, наполегливістю й відданістю справі, владика починає черговий період свого служіння Богові і своєму народові.

І знову не думаючи ані про час, ані про здоров'я, ані про матеріальні засоби, владика Мстислав поринає в справи розбудови міцної основи Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Впродовж двох років власними коштами видає велике Напрестольне Святе Євангеліє — прикрасу церквам. Започаткував будівництво скиту святого Миколая.

Та, очевидно, керований волею Всевишнього і бажанням здійснення своєї заповітної мрії — об'єднання церков, владика Мстислав просить звільнити його від обов'язків Первоієрарха Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Звільнившись від тих обов'язків, владика прибуває до Сполучених Штатів і зосереджує більшість своєї уваги справі об'єднання православних українців у Сполучених Штатах Америки.

15-го жовтня 1950-го року ці зусилля увінчались першим успіхом. На соборі в Нью-Йорку відбулось об'єднання двох окремо існуючих українських православних Церков.

Владика Мстислава було обрано заступником митрополита Іоана Теодоровича і головою Консисторії Української Православної Церкви в Сполучених Штатах.

І знову всі свої знання, досвід вкладає невтомний владика в розбудову, перебудову, становлення Церкви на новий матеріальний і духовно-міцніший фундамент.

На очах вірних, на наших очах, в Савт Бавнд Бруці, штат Нью Джерсі, де спочатку було тільки кілька будинків, з'явилась каплиця і, ніби, у відповідь на молитви проголошені в ній, почав виростати новий центр духовного життя. Ідеї й задуми владики знаходять своє втілення у виразну форму всенациональної потреби.

Засновується друкарня, бібліотека. А нерозривний зв'язок з долею всього народу і пам'ять про його жертви, про розстріляних ворогом чесних трударів на різних нивах науково-культурного і народно-господарського життя України, про мільйони голодом виморених, замучених і загинулих на каторжних роботах в таборах Сибіру одухотворює владика на велике діло. Він починає будувати для них Церкву-Пам'ятник з цвинтарем навколо нього.

Українські люди зрозуміли ідею сподвижника, і підтримали в цьому ділі свого владика. Сіяне ним зерно дало чудові плоди. На голий пліччя виріс Храм Божий — велична Церква-Пам'ятник, яку з усіма урочистостями було посвячено 10-го жовтня 1965-го року.

Церква-Пам'ятник і цвинтар, де знайшли свій вічний спочинок священники, церковні діячі, президенти УНР, державні й культурні діячі, колишні генерали, старшини й підстаршини та воїни армії УНР та інших військових формацій, колишні робітники й селяни. При чому, спочивають на цьому цвинтарі не тільки православні, але й наші брати й сестри інших Церков.

Це місце вже дістало заслужену для історії назву — Українського Пантеону.

Тут треба згадати і про ще одну гордість нашого владика — про музей, де зберігаються церковні святощі, рідкісні книжки, історичні документи та інші цінності.

З розбудовою нового церковного життя одночасно нав'язується і зв'язок з центром всього Православ'я — Царгородом.

А коли в 1969-ому році помер блаженної пам'яті митрополит Ніканор, який очолював УАПЦеркву в Європі й Австралії, Надзвичайний Собор обрав на його місце владика Мстислава.

Так було досягнуто об'єднання Української Православної Церкви в США з УАПЦерквою в Європі й Австралії.

1971-го року в житті нашої Церкви наступила чергова зміна. Відійшов на вічний спочинок Первоієрарх Нашої Церкви, блаженної пам'яті митрополит Іоан.

В жовтні того ж року одноголосним рішенням Сьомого Собору Української Православної Церкви в США, який відбувся в Катедрі святого Во-

АРКА ЗАХІД

2282 Bloor Street West — Toronto 9, Ont.

Tel.: 762-8751

В нас можна набути • книжки • українські часописи та журнали • пластинки • друкарські машинки • різьбу та кераміку • полотна • нитки і вишивки.

Маємо великий вибір дарунків на різні okazji.

ПРОСИМО ЛАСКАВО НАС ВІДВІДАТИ!

лодимира у Філядельфії — новим митрополитом нашої Церкви обрано владика Мстислава.

З новими обов'язками продовжується звитяжна, ні на мить не вгамовуюча праця митрополита об'єднаних Церков з метою усучаснення тих великих досягнень, традицій, які залишили нам Острог, Почаїв, Києво-Печерська Лавра та їх сподвижники.

Жвавішає видавнича діяльність, створюється Духовну Семінарію, будується нові церкви, школи, народні дома.

Докладаються нові зусилля популяризації нашої Церкви серед Церков світу.

А скільки ще нових довершень можна сподіватись!?

Дуже й дуже загально і дуже поверхово ми згадали про п'ять періодів життя й діяльності нашого улюбленого Владика:

про його юнацькі роки і участь у Визвольних змаганнях в лавах армії УНР,

про його діяльність в парламенті Польщі та оборону прав української людини та прав УП-Церкви на окупованих Польщею українських землях,

про його хіротонію й діяльність під час окупації України гітлерівською Німеччиною,

про опіку над українцями і його діяльність у період після закінчення Другої світової війни,

та про працю в Канаді й Сполучених Штатах.

Кожному з цих періодів, кожному з цих етапів потрібно присвятити щонайменше том.

А є ж іще ділянки про які ми й не згадували. Адже, владика не тільки був видавцем, але й сам написав незчисленну кількість статей. А його листування, його проповіді?

До багатьох цих матеріалів ми й не заглядали.

Але навіть згадані дані й факти говорять нам багато. Вони свідчать про велич нашого Блаженнішого митрополита, як рівного поміж Великими сподвижниками нашої батьківщини-України, поміж тими, які своїм духом кладуть печать на нас і з їх "духу печаттю" ми йдемо "у мандрівку століть".

Многії й Многії літа Вам, наш Великий Отче-Владико!

ЮНІ ГОСТІ В БАВНД БРУКУ

У п'ятницю 9-го липня відвідали осередок нашої Церкви в Бавнд Бруку учасники 16-го табору виховників юного ОДУМ-у ім. гетьмана І. Мазепи. Цей табір тривав від 3 до 17 липня в оселі ОДУМ-у "Київ", в Аккорді, Н. Й. Участь у ньому взяло 28 юнаків і юначок, 12 з Канади і 16 із США. Проводили табір В. Педенко — комендант, д-р Ю. Криволап — заст. коменданта, Ю. Швець — писар, Катерина Якута — ст. бунчужна, Т. Ліщина — ст. бунчужний та Є. Кальман — обозний.

Табір відвідав у суботу 3-го липня Блаженніший митрополит МСТИСЛАВ. При цій нагоді владика запросив учасників табору відвідати Центр Українського Православ'я у вільному світі — Оселю Св. Ап. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Нью Джерзі, обіцяючи водночас покрити кошт автобусу з Аккорду до Бавнд Бруку і назад. Провідники й учасники табору охоче прийняли запрошення владика і в п'ятницю 9-го липня приїхали перед полуднем до Б. Бруку.

Зустрів гостей Бл. митрополит і голова Консисторії протопресвітер С. Біляк. Владика Мстислав виявив учасникам ідею, що керувала основоположниками і довела до постановня осередку УП-Церкви у Бавнд Бруку, зокрема ж до побудови у ньому величної Церкви-Пам'ятника на вічний молитовний спомин жертв московського панування на Україні, зокрема жертв великого голоду в 1932-1933 роках.

З черги гості оглянули музей при Церкві-Пам'ятнику, що переховує скарби сивої давнини, наприклад, хрест-енколпійон з 1240 року та пам'ятки по митр. Петрові Могилі й клейнод гетьмана Івана Мазепи. Владика розкривав юним слухачам таємницю кожної стародавньої речі (стародруків з XVI-XVII ст.ст.), церковних облачень і посудів, килимів і тканин та вибілок, колекцію понад 4.000 зарисовок писанок з XIX ст., древніх ікон, від X-го віку починаючи та інших вельмицінних експонатів.

Гості довгий час були на цвинтарі, зупиняючись коло могил визначних і заслужених перед Україною покійників. Опісля юні гості оглянули Дім Української Культури та бібліотеку при ньому, що нараховує вже коло 30.000 книжок і багато унікальних видань з XIX і XX ст. ст. Закінчено оглядини осередку в Бавнд Бруку відвідинами Св.-Софійської Духовної Семінарії.

Цей радісний і багатий на враження день закінчено скромною холодною перекускою, що нею гостило юних гостей звичайно дуже щедре сестрицтво Церкви-Пам'ятника. Раніше бачили ми в Бавнд Бруку не одну групу пластунів, думаємо, що варто було б відвідати Бавнд Брук хоч одній групі сумівців, тим більше, що на Цвинтарі-Пантеоні у Бавнд Бруку спочиває у Господі багато визначних українських патріотів католицького віровизнання.

Бурсак

Слухайте радіопрограму ОДУМ-у "МОЛОДА УКРАЇНА"

з радіовисильні

СНІН НА ХВИЛЯХ FM 101

в Торонто

КОЖНОЇ СУБОТИ

від 6:00 до 6:30 вечора

Керівництво:

Головна Виховна Рада Коша Старших
Виховників ОДУМ-у в Канаді.

ВЛАДИКА МСТИСЛАВ З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ СВОГО СЛУЖІННЯ...

Ні ювілеї, ні літня спека не сповільняють нашого 84-річного — молодого, динамічного й всеохоплюючого Владика митрополита Мстислава. Не встигли втихнути ювілейні святкування, як ми чуємо, що Владика вже в Європі. І ніби одночасно ми бачимо його на Союзівці і на ОДУМівці... і скрізь з ціллю, з обов'язками. І в цей самий час не проминула його уваги справа пам'ятника бл. п. митр. Василеві Липківському. До Комітету Побудови Пам'ятника дісталася копія листа Владика до кредитівки Св. Андрія, яким він переслав 500 дол. на фонд будови пам'ятника з нагоди 40-ліття свого єпископського служіння рідній Церкві і українській людині.

Це вже не перший раз, що владика Мстислав збагачує фонд пам'ятника. Участь Владика у праці над будовою пам'ятника почалася від його привітання і благословення ОДУМівського заду-му пам'ятника і продовжується до сьогодні. Не відбулося майже ні одного засідання Комітету Пам'ятника без участі Владика. Він поміг вибрати одне з найкращих місць для пам'ятника поруч Церкви-Пам'ятника в Осередку УПЦ. Він довершив чин посвячення землі під пам'ятник та виголосив зворушливе слово — історичну лекцію з нагоди посвячення. Його настанови і поради Комітетові є завжди влучними та спираються на багатющому особистому досвіді.

Цим шляхом, Комітет Побудови Пам'ятника висловлює щирі подяку Владичі Митрополитові за всю його всебічну допомогу Комітетові і справі пам'ятника та за його щедрі пожертви на будову пам'ятника.

Хочемо вірити, що приклад Владика заохотить нашу спільноту, а зокрема вірних нашої церкви, не лишатися байдужими до будови пам'ятника митрополитові-мученикові В. Липківському, а своїми жертвами ставати співучасниками його будови для збереження нашої історії у спадщину нашим наступникам.

Будову пам'ятника уже почато. Поступ і закінчення праці залежатиме від жертводавців. Пожертви слід виписувати (а) і пересилати (б) до:

(а) — Ukr. Orth. Church Lypkivsky Fund

(б) — St. Andrew's Federal Credit Union

P. O. Box 375, So. Bound Brook, N. J. 08880, USA

**КОМІТЕТ ПОБУДОВИ ПАМ'ЯТНИКА
МИТР. В. ЛИПКІВСЬКОМУ**

ПОВІДОМЛЕННЯ МИТРОПОЛИЧОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ

Почуваюся до обов'язку скласти щирі подяку ВПреоув. протопресвітеріові С. Білякові і членам очоленого ним комітету, який, до речі, постав без мого відомого, за їхній труд для відзначення 40-вої річниці мого єпископського служіння Богові, рідній Церкві й побожній українській людині.

Окрему сердечну подяку висловлюю організаціям та науковим і громадським установам, які були ласкаві прислати мені свої привітання і зворушливі побажання.

Особливу подяку складаю таким самим, як і я, сивим Братам і Сестрам у Христі, котрі, вітаючи мене, пригадали мені спільно перебуті жорстокі часи останньої світової війни та незабутній Київ і всю Україну у тих роках, коли короткотривала радість зникла у серпанку найчорнішого смутку.

Спаси, Боже, тих друзів і приятелів та членів тих організацій, які, йдучи за українським стародавнім звичаєм обдарували мене різними дарунками, частину з яких я вже передав, чи то церковним установам, чи то громадським і науковим організаціям, або окремим особам, які були і є у більшій потребі ніж я.

Нехай же Всемиловитий Господь обдарує Своїми ласками і щедротами відомих і невідомих мені моїх добродіїв.

З правдивою любов'ю у Христі

† МСТИСЛАВ, митрополит

Червень 30, 1982 р. Б.

З нагоди 40-ліття єпископського служіння владика митрополит МСТИСЛАВ поділився одержаними ним дарунками з такими установами:

1. Дім Укр. Культури, С. Б. Брук, на сплату боргів за будову \$7.000.00
2. Св.-Софійська Духовна Семінарія 1.250.00
3. На пам'ятник бл. п. митр. В. Липківському 500.00
4. На будову церкви в Бельгії (буд. для відзн. 1000-ліття Хрещення України) 100.00
5. Укр. Вільний Академії Наук (УВАН) 250.00
6. Наукове Т-во ім. Т. Шевченка у США 250.00
7. Колегія Св. Андрія, Вінніпег, Канада 250.00
8. Укр. Вільний Університет, Мюнхен, Зах. Німеччина 200.00
9. Чотирьом студентам Семінарії-іподияконам 200.00
10. В-ву "Волинь" 200.00
11. Табір "Всіх Святих" УПЦеркви у США 150.00
12. Інститут Св. Володимира в Торонті 150.00
13. Журнал "Віра" Об. Укр. Прав. Сестрицтв УПЦеркви в США 100.00
14. Бібліотека С. Петлюри у Парижі 100.00
15. В-ву "Укр. Слово" у Франції 100.00
16. В-ву "Укр. Вісті" у Детройті, США 100.00
17. Світова Федерація Укр. Жіночих організацій — СФУЖО 150.00
18. Об. Сестрицтв УПЦеркви в США, на в-ння англ. версії Енциклопедії Українознавства 150.00
19. П'ятьом студентам з США, які студіюють в Європі по 50 дол. 250.00
20. Автобус для учасників курсу юних виховників на таборі ОДУМ-у "Київ" для оглядин Бавнд Бруку 392.00

Микола ВІРНИЙ-ФРАНЦУЖЕНКО

ХИМЕРНІСТЬ ДОЛІ

1935-ий рік... Зима...

Гу-у-у...! — Пронизав темряву гудок паротягу. Дзвінко вистукували в такт колеса пасажирських вагонів. Рефлектори кидали поперед себе сильне світло, від якого поблискували рейки й снігом укриті шпали. А обабіч стояло пришиклє, ніби у якусь велику таємничість повите, мовчазне довкілля...

Ось потяг минув семафор і почав сповільнювати хід. Наближалась невеличка станція Г. Нарешті пролунало зловісне шипіння, скрегіт гальм і потяг став, бухаючи клубами пари. На перон вискочив пасажир. А потяг, наче позіхнув, натужуючись засичав і вкютуючись парою рушив, набираючи щораз більшої швидкості. І швидко зник у далині білою пеленою вкритого простору. А сніжинки падали й падали, вкриваючи білим килимом залізничний шлях... Хвилина, друга і вся околиця станції сховалась у нічній темряві. Тільки слабеньке світло електричних лампочок блідими плямами вкривало частину перону, нагадуючи про місце короткотривалої зупинки потягу...

Високий, плечистий пасажир відійшов кілька десят метрів від станції і зупинився. Він пив чисте, морозне повітря і роздивлявся. Йому не вірилось, що він вже тут, на своїй батьківщині. Здається, що віки минули, як він був у своїх рідних сторонах. Ні, таки все воно таке рідне, що аж серце щемить. Ось ця ж сама невеличка станція і знайомі по обидва боки від неї снігом вкриті дороги. Скільки різних переживань в'язало його з цією станцією й цими шляхами-дорогами. Все таке ж саме, як і було. Та так тільки на перший погляд здається. Щось не так, щось таки змінилось... Тинів немає і... Сніг почав падати густіше, ніби пеленою заслонюючи все по той бік дороги, де зупинився пасажир. А він постояв трохи, подивився навкруги, а потім, вдивляючись у бажаний напрям, підхопив саморобний чемодан з дикту й пішов. Ступав певно. До його села від станції лише п'ять кілометрів. І вела туди тільки одна дорога ось ця, якою йшов. Скільки тут місць оббігав він дитячими ногами... З кожним кроком ставало веселіше й тепліше, дарма, що притискав мороз.

Сніжинки затанцювали, закрутились вихорцем.

Мороз дужчав і час від часу лоскотав обличчя, ніс, вуха, ніби сердився на Дмитра за байдужість до нього.

А Дмитро, зійшовши з потягу, що помчав далі до Сум, ішов і посміхався.

Усміхався, а думки роєм обсідали. Адже, п'ять років тому йшов від села цією дорогою. Тоді здавалось, що назавжди попрощався з ним, щоб ген-ген як далеко, аж на найпівнічнішій широті шукати ліпшої, щасливішої долі на хвилях Біло-

го моря і на його берегах. Пригадалось дещо, і по тілу пройшло легке тремтіння. Згадалися льодяні тороси, наче гори ніким не здолані, страшні своєю таємничою могутністю. Пригадалися і бо-родами порослі обличчя дуже відважних, а водночас найсердечніших таких, як і він рибалок.

На перший погляд вони могли видатися здичавілими. Але тільки на перший погляд...

Що більше минало днів на півночі, то частіше вдивлявся в хвилі майже завжди неспокійного моря, то сильніше тягнуло до місць, де народився й виріс, до рідного села, до батьківської хати...

Навіть не зчувся, як прийшов до села. Ось перша хата. Зупинився. Передранішній спокій села розхвилював його. Мимоволі згадалися оповідання земляків, яких зустрічав в Архангельську, про голод на Україні, що виморив незчисленну кількість людей. Кажали, що в деяких районах цілі села повимирали, наче після чуми. Спочатку не вірив у ці розповіді. Думалось, що, можливо, партійці правду кажуть, що всі ці брехні розповсюджують прихвостні колишніх петлюрівських, скоропадських та інших найлютіших ворогів українського народу та різна куркульня й підкуркульники. Та й як можна було вірити у таке, коли і в найбідніших селах, і в найбідніших у селі не було без хліба?...

Почувся далекий гомін. Дмитра охопила хвилююча радість. Привітавши помахом руки неподалік скований кригою ставок, рушив далі. Зупинився і знову поглянув у бік ставка. Скільки разів він ганяв по ньому на ковзанах, мотуззям прикручених до черевиків, або до батькових чобіт, чи валянок. Ох, і діставалось від матері, як на валяннях ковзався! Але ж і ковзався!

Несподівано долинув гудок цукрового заводу.

Це — шоста година. Піддав кроку. В цей час виходила зміна. Може якогось знайомого чи з рідні зустрінути пощастить?

— Доброго ранку вам! — Привітався Дмитро, підходячи до вихідних воріт. Дехто відповів, а дехто, хитнувши головою, проходив повз нього, навіть не глянувши. Чимало робітників попикували, скручені з газети, козячі ніжки, засипані махоркою. Коли втягали, то самокрутка спалахувала синім вогником. Дмитро підійшов до самої брами і вдивлявся в обличчя робітників, які проходили повз нього.

— Дядьку Павле! — Гукнув, впізнаючи свого родича. Похилений від праці й віку дядько Павло зупинився і недовірко, з-під лоба, покосився на невідомого. Та враз випрямився в плечах, а в очах заграли веселки.

— Невже Дмитро? — Невірячи своїм очам, спитався дядько.

— Він, дядьку Павле. — Всміхаючись відповів Дмитро.

— Повернувся таки, блуднику? — Промовив дядько, підступаючи ближче до свого "блудного" родича.

— Туга, дядьку Павле, туга за рідним страшніша за будь-які хвороби...

Не дав йому договорити дядько. Руки обох, наче крила, розкрились і сплелись у міцних обіймах.

— Ходім, ходім до моєї хати. З дороги ж зморився? І голодний мабуть? Зараз ми тебе з тіткою і зігріємо і нагодуємо. — Як рідного сина взяв під руку сироту.

Ідучи розповів, як місцева нова влада перетворила хату його батьків на дитячий будинок для сиріт. Порадував Дмитра тим, що люди й сьогодні ще згадують батька й матір його, яких забили на смерть якісь бандити. А хто ті бандити були, то так і досі ніхто не знає. Одні кажуть, що махновці, а інші переконують, що якісь інші карателі. А тому, що нікого тоді не було в селі, то дехто думає, що ніхто інший, як брати Бугаї з сусіднього села помстились на батьках за те, що батько дівку з їхнього села їм з-під носа забрав... Різне кажуть... Дмитро ж, коли закінчились всі зміни влад революційних часів та настав мир, взяв та й подався в чужі світи, щоб забути про кривду, лихо, які спіткали його на порозі змушніння...

Так, розмовляючи і незчулись, як наблизились до дядькової хати...

**

Дядько Павло встав з-за столу.

— Мушу збиратися... Скоро зміна. Тепер на хвилину затримався, так тобі таку літанию почнуть читати, що прости Господи, аж слухати гидко. За нещасну хвилину кого-будь ворогом народу проголосять. Ох, і не подобається це мені, Дмитре, та й не мені одному. Хіба так з людьми справжні люди поведуться? А ти, Дмитре, таки подумай. Може й справді на заводі влаштуєшся. Напарника буду мати. Роботи хватяє, аби руки були...

Дядько вже давненько пішов, а Дмитро, ніби сп'янілий, все ще дивився на вулицю, крізь візерунками розмальоване засніжене вікно. Дивився і нічого не бачив, а в голові дядькові слова перетворювались у кадри страшних подій...

...Колективізація... Спочатку майже ніхто з селян і не думав у колгосп іти. Господарі просто міркували, що раз відвоювали від поміщика землю, то нащо ж її тепер забирати від тих, кому ті поміщицькі землі роздали, розділили? На якого біса людей наново в наймитів обертати? За що селяни кров проливали в революцію? Адже від своєї влади українською відмовились, бо повірили більшовикам, а тепер? Наїхало куди не глянь різних зайд. Звідкіль вони, й не добереш. Активіст на активістові. Потворили "народну міліцію" і ну вимітати на Сибір усі родини тих, що постановам нової влади противились. Позабирали й господарів добрих і звичайних мало-земельних, а то й безземельних трударів. Декого в інших селах може й варто було куркулем чи яким підкуркульником охрестити, але не в їхньо-

му селі. В цьому ж селі чесні й важко працюючі люди жили. Багато і в червоних партизанах були і в будьоновцях ходили. Щоправда, дехто і в Петлюри був, але такі з ним і повтікали кудись світ за очі. А тих, які нізачо в колгосп не хотіли йти, їх повиганяли з хат і в Сибір запроторили. А як те вчинили, то почали горіти хати, скирти. Не знати, хто їх і підпалював. Падали прострілені кулями активісти. Шаліли слуги комунівської влади. Скрізь і всюди шукали шкідників і підпалювачів. Не знаходили. І почали гнати до в'язниці невинних людей, щоб страху на всіх нагнати. А село не піддавалось, а навпаки збільшувалось ворогів нової влади, хоч вона й народною й радянською називалась. Та хіба під силу було людям боротися проти влади, політика якої набирала все жорстокіших, нещадніших, нелюдяніших форм. Ночами по селу від хати до хати сновигали активісти, заготовщики, збираючи, а потім, просто, забираючи все під мітлу з усіх нехитромудрих селянських схованок. Почали попід вікнами чатувати. Прислухались, чи не гупає де ступа? Чи не шамотять де жорна? А якщо вчували, то кров'ю наливались їх лиця. Вривались до хати і на тріски розбивали все, що під руки попадало. А лиця спійманих на гарячому, на злочині за те, що жменьку зерна хотіли вручну потерти, вмивались кров'ю.

Усі, хто міг, втікали до міста. Дехто назавжди, а більшість в пошуках за куснем хліба. І скільки в тому всьому нелюдського було. Той, хто з діда прадіда був хліборобом і годував своїм хлібом інших, змушений був шукати куска хліба в місті. А діставши його там, їв похапки, не жуячи... А скільки їх бідолашних тих, які діставши кусень хліба і проковтнувши його, так і залишались на тому місці, де присідали відпочити. Присідали й корчилились у несамовитих болях від того хліба, що від них відібрали кати. І за що така кара? За що? І міліціонери також виродки. Не всі, а оті, які, підходячи до конуючого в корчах, штовхали його носком чобота і, спльовуючи вбік, наказували двірникові забрати негідника, що об'ївся. І гадам, і наволоччю, і найлютішими ворогами країни рад обзивали тих, що за ту владу може й кров свою проливали...

Голод... На Україні голод! Невже в світі хтось колись повірить, що на Україні таке могло статись? Адже ж йдеться про житницю цілої Європи. Були, були неврожаї. Але щоб не хватало хліба, щоб від голоду села вимирали, щоб не залишалось запасів ніяких на новий засів... Ну хіба ж можна людині, що розум не втратила, повірити в таке?... І який голод?... Не район, не область, а всю Україну охопив і скопив мільйони людей. Цей голод привів до летаргічного стану навіть деякого з комуністичних керівників, не кажучи вже про людей на низах. Він обернув людей у ніщо і розігнав по світі колишніх годувальників Європи. Він породив убивників, відродив найгірші інстинкти з найрізноманітнішими формами насильства в тих, що у людей хліб відбирали. Щобільше, в деяких місцевостях люди людей їли. Цього за всіх часів історії слов'ян не було. А от в наші часи, у тридцять роки, за часів

зміцнення ніби радянської влади, влади народної, таке було. Було тоді, коли, як кажуть, при владі сам народ був. Якою ж треба бути людиною, щоб таке виправдати?...

Дядько Павло казали, що є райони, де цілі хутори й села бур'янами позаростали. А колись там такі привітні, чепурні хатки були. Та тепер вони нікому вже непотрібні. Їх господарів немає. Вони колодами попід плотами, в садках, в клунях, в ярках і просто серед шляхів залишилися непорушними, сині, пухлі... На хуторах вовчі тички господарювали... А ті, що такі-сякі сили мали помандрували у світи. Дехто за три-десять земель від батьківщини пішов. І рятувався люд колись найбагатшої землі на сході Європи: на Кавказі, на Уралі, в Середній Азії, в різних районах Сибіру, на Далекому Сході й на далекій півночі. Скільки ж тих колись гордих нащадків родів придніпровських залишило рідні землі, скільки їх опинилось на чужих чужинах?

— Нелегко було мені пережити власне горе. Думав далі Дмитро. — І забути його важко. Втратив найрідніших, але сам вижив. А це ж цілий народ зазнав такого страшного лиха. Загинули цілі родини, селища, хутори, ба навіть деякі села. Я втік від свого горя і серед чужих зберіг себе фізично. А куди може подітися цілий народ, якому не дають жити на власній землі так, як він хоче? І не дає той, що називає себе представником робітничо-селянської влади. Ну хіба ж можна погодитись з таким лицемірством? Невже мій народ такий грішний? І за що на нього заповзялись такі страшні підступні сили? Невже хочуть народ знищити, а землю собі загарбати? Чи таке у наші часи можливе? А яка ж земля! Люди її впродовж віків мріяли й мріють та й не тільки мріють, а й намагались перетворити в рай земний, щоб усі жили без турбот, без печалі, без журби і горя... На очах у всього світу загинуло стільки людей, а він цей світ, наче сліпець глухонігий, не бачив, не чув... —

Питання за питанням зроджувались і втомлювали мозок. І що більше їх було, то яснішими ставали причини, то ліпше починав розуміти Дмитро дійсність і те, що призвело до таких трагічних наслідків на його рідній землі. Задумався Дмитро і над тим, що робити треба тепер, нащо, як і чому треба змагатись за своє життя й життя інших...

Через кілька днів Дмитро почав працювати на цукровому заводі. А згодом подякував дядькові й тітці за гостинність і перейшов жити до гуртожитку. У вільний від праці час нерідко порався біля свого одягу, на якому час відбив свої нищівні знаки. Спати лягав рано, щоб відпочити як слід. Його організм, хоч і привик до найважчої праці, але до температури в цеху, де він працював, він не звик, а через це й утомлювався. А вночі оживали червонокруглясті паразити, які змушували Дмитра перевертатись з боку на бік і чухатись до крові.

...Одного дня, йдучи повз колгоспний двір, Дмитро зустрів знайому ще з дитинства дівчину.

СТРАВИ — ТАНЦІ Й ЕСТРАДНІ ВИСТУПИ В КОЗАЦЬКОМУ СТИЛІ

TORONTO — Downtown: 97 Cumberland St.
(in Yorkville). Tel.: 961-4422

TORONTO — West: 5245 Dundas St. W. (at Kipling),
Tel.: 231-7447.

**EXPERT CATERING AND BANQUET
FACILITIES AVAILABLE.**

For information call 231-7447.

Нераз діставалось їй від Дмитра кропивою по литках. Ось, вона поставила бідон з молоком і подивилась убік Дмитра. А йому й зараз закортіло пожартувати, як колись. Та тільки подумав про це і всміхнувся.

— Здрастуй, Настусю!

— Здрастуй, здрастуй, чужинче.

— І в вихідний доїш корів?

— А хто ж їх за мене доїтиме? А ти чому ніде на люди не показуєшся?

— Та ще не роздивився як слід. Не знаю, до кого можна завітати, а кого оминати треба.

— А ти приходи у клуб, покажи себе людям, а то наче соромишся. Раніше, як згадати, ти й трішки сорому не мав і вештався, де треба й не треба.

— Так тож тоді. Я тоді ще хлопцем був.

Настя поправила хустку й лукаво посміхнулася, мабуть, пригадавши колишні Дмитрові жарти й зальоти, з якими він докучав їй, наче навмисно скрізь, де людей не було. Інколи й відбитись від нього сил не хватало.

— Чи тебе, Дмитре, не приворожила якась в тих краях, де ти був?

— Та що ти? Мене? Ні. От, краще скажи, чи

вечорами справді дівчата й хлопці в клубі збираються, чи по хатах, як колись?

— Прийди й побачиш.

— Прийду. Якщо ждатимеш, вже й сьогодні прийду. А покищо, до побачення!

Настя дивилась йому в спину. Боже, як чекала вона цієї зустрічі. Скільки вона наплакалась через нього в дитинстві і через насмішкування й щипання. А все ж сподобався він їй ще коли дівчинкою була. І хоч ніколи не забула його болючих жартів, ніколи не забувала і його самого, його міцних рук, що інколи змикались навколо неї, і очей, що наче зірки блищали в нього. А про те, що Дмитро повернувся, довідалась на другий день і від того дня і не спалось, і не дуже то їлось, чекала...

Хоч і не були це такі вечерниці, як колись бували, про які залюбки згадували хлопці й дівчата, проте, діти степу навіть у дні страшної владою створеної дійсності знаходили для себе розраду пізніми вечорами.

Дмитро щораз частіше заходив до Насті. Аж ось поширилась чутка, що вони весілля справлятимуть...

Доля, наче заповзялась розбити щастя й надії новоодружених. Через кілька тижнів після весілля Дмитра викликали до сілради, де на нього чекав енкаведист з міліціонером. Забрали Дмитра до районної в'язниці.

Хтось набрехав, що він син петлюрівця, що втік із заслання, що він лютий ворог радянської влади. Довгенько тягнулось слідство, поки розібрались у цій брехні. А що вже Настя, до кого вона тільки й не ходила. І таки знайшлася людина, що вислухала й допомогла. Дмитро повернувся. На ногах ледь стояв. Все тіло в синцях і в шрамах. Побув удома кілька днів і знову пішов на завод влаштовуватись, але його не взяли на працю, бо, мовляв, сезонна робота скінчилась. А в несезонний час працювали тільки постійні робітники цукрового заводу. Та без праці не лишився. На лісопильний прийняли зразу.

Наступала осінь 1938-го року. В праці й щоденних турботах затирився біль за заподіяну кривду. Та зла доля знову чигала на Дмитра. Та й люди до нього якось не дуже щиро ставились, а з підозрою, хоч і знали, що наклеп на нього був кинутий кимось підлим. Знали ж і батьків його. А от, чи то вже вдача така людська, чи що, а як нагрімає на когось начальство, то інколи й наліпші знайомі починають відвертатись, а дехто десятою дорогою тебе обходить.

А дні йшли, минали. Щоранку з пилкою й сокирою ішов Дмитро в ліс на лісозаготовки. В погідні дні, особливо весною чи літом, було добре. Але коли дощило, та ще день-у-день, тоді було непереливки. Інколи промокав до кісточок. Вечорами, замість відпочивати, дуже часто годинами гострив пилку й сокиру. І так щодня. Роз-

радою була Настя, хоч і вона від тих корів не мала спокою ні вдень, ні вночі, ні влітку, ні взимку. Але коли в хату приходила, то й Дмитро, наче перероджувався. Любилися вони дуже і пестошам не було кінця...

Прийшли приморозки. Упав перший сніг. А тоді, як почав іти, ішов безупинно день за днем. Інколи здавалось, що снігом занесе не тільки хати, але й ліс. У лісі працювати було інколи неможливо. Взагалі, нікуди було й рипатись. Ані пройти, ані проїхати. А до праці Дмитра таки тягнуло. Літом по дві з половиною норми виганяв з напарником. А взимку інколи ледь півнорми дотягнути вдавалось, все ж мав надію порадувати Настю тим, що можна буде й власну хату будувати. Не шкодував себе для неї. Ніхто не міг порівнятись з ним сокирою... Та одного дня м'язи почали наче наливатись оливом. Дихати ставало все важче й важче. З-під старої ескімоски піт заливав очі. Тісною здавалось фуфайка. Дмитро скинув з голови ескімоску, на сніг кинув і фуфайку і все рубав, різав, рубав...

— Хіба з тобою втягнеш, — скаржився, знесилено сідаючи просто в сніг, напарник Дмитра. Дмитро сміявся у відповідь. Згортав сокирою сніг набік, набирав жменями чистого й кидав у розпашілий рот...

— Чому не їси? — Питала стомленого чоловіка Настя.

— Не хочу зараз. Може трохи пізніше. Голова щось болить і в грудях ломота.

Встав з-за столу, вийшов у сніи. Взяв пилку в руки та, передумавши, повісив назад, на місце. Спати захотілось, а тілом пройшла за ломотою й млявість. А спати хотілось все більше й більше, спати, спати...

Ранком заплакана Настя прибігла до фельдшера. Він слухав, що вона йому повідала й збирав деякі речі. Потім одягнувшись і бігцем поспішав услід за Настею до хати її батьків, де вони з Дмитром покищо жили.

Оглянув Дмитра й порадив відвезти негайно до лікарні. Настя злякано дивилась на фельдшера.

— Краще, якщо зразу відвеземо до лікарні. У нього запалення легенів. Потрібний клінічний нагляд, суворий режим. У лікарні його швидко на ноги поставлять. Не зчуєтесь, як і вдома буде. Він у тебе міцний і серце працює добре. Отож, швиденько біжи до голови колгоспу, нехай санки дасть. Або, ліпше, я сам піду до нього, а ти тепліший одяг приготуй. Його добре треба буде закутати. — І пішов.

Настя швидко все приготувала. Фельдшер, тільки повернувшись знову слухав пульс. Він відчував, як Дмитро наче горів увесь. І нишком подумав, що як до вечора не згорить, то може й виживе.

— Вас інженер кличе! — Гукнув, проходячи повз цехового майстра його помічник.

Майстер виключив мотор стрічкової пилки, яку випробовував і витираючи шматом руки, пішов

до кабінету інженера. За кілька хвилин вернувся і весело поклепав Дмитра по плечі.

— Привів тобі помічника, — знайомив майстер Дмитра з робітником, який мав обслуговувати нову щойно встановлену пилку.

— Навчитесь як і що на цій новій електрострічковій пилці, й будете позмінно на ній працювати, — сказав майстер і став пояснювати робітникам усі не такі то й хитро-мудрі таємниці електричної пили. Від того дня Дмитро позмінно й працював на ній.

До лісу йому лікарі покищо заборонили йти. В лікарні Дмитро пролежав майже місяць. І лікар просто йому сказав, що коли б не його гарт на півночі, світу йому вже б не бачити.

**

О дванадцятій гудок лісопилльні завжди повідомляв робітників про перерву на обід. Вони виключали мотори своїх станків, верстатів, пилки і йшли до їдальні підкріпитись.

Дмитро швидко поїв і повернувся в цех. Не чекаючи на кінець перерви, включив мотор. Взяв балку й зручним рухом пустив її по металевому столику, не прикриваючи охоронного щитка. Одну, другу, третю... Раптом вихопились вогняні іскри, де врізались зубці пилки. Дмитро потяг балку до себе, але так мабуть судилося, бо трапилось те, що рідко трапляється, коли ніякі й охоронні заходи не допомагають. Пилка розірвалася на кілька кусників. І один із них, чи не найменший, поцілів просто в око Дмитрові і вп'явся в мозок. І людина, що тільки кілька тижнів тому подолала страшну хворобу, безвладно впала на підлогу, щоб ніколи вже більше не стояти на ногах...

Ніхто спочатку не міг зрозуміти, як і що трапилось. Робітники стояли, не ймучи віри... Хтось побіг по фельдшера, хтось по начальство. Прийшов інженер, надбій і парторг і зразу ж дав волю своєму мовчезному.

— Отже, кажете, що трапилось все перед кінцем обідньої перерви? — Допитувався парторг.

— Як немає щастя, то й доля минає... — Кинув один із робітників. Та парторг мав свою думку.

— І нікого, крім нього, тут не було? Можу помилятись, але не виключений саботаж, так, так, не виключений. Мабуть таки не даремно його так довго під слідством тримали. Негайно треба повідомити слідственні органи, щоб вони розглянули цю справу. Вони швидко розберуться, що й до чого. Це ж новопридбана пилка?...

— Земля йому слідство вестиме, а не твої слідственні органи, дурню ти людонеподібний, — сплюнув перед себе майстер, витираючи ганчіркою спітнілі долоні...

1946. Італія

Іван ДУБИЛКО

НАШЕ "АМБАСАДОРСТВО"

(Із записного зошита)

1959 року в університетському будинку — Гарт Гавз, у Торонті, відбувалася конференція українських студентів. На наради були запрошені два професори — К. Б-а і Ю. Л-й. Під час довгих дискусій на тему українознавчих студій проф. Ю. Л-й звернув вагу на нищення й фальшування наукової, історичної української літератури в Україні і відсутність добрих наукових, історичних довідників поза межами України. При тому він сказав: "Українці на еміграції цілий рік влаштовували імпрези на честь гетьмана Мазепи. Мабуть не було ні однієї організації чи домівки, де б не відбулася "академія Мазепи". Але, якщо б хтось із вас, панове студенти, схотів написати дисертацію на ту тему, спробуйте пошукати в університетських бібліотеках у Канаді, США, та й у країнах Європи історичні наукові книги про Івана Мазепу. Я гадаю, що ви не знайдете ні однієї історичної, науково написаної книги на тему гетьмана Івана Мазепи і його епохи".

**

У лютому 1965 р., на одному літературному вечорі "Козуба", в готелі "Сімко" в Торонті, була численна зустріч з молодим поетом з Києва. Після читання поезій присутні давали різні питання, на які поет відповідав. Автор цих рядків задав поетові такі питання: "Чи ви, будучи в США, а тепер у Канаді, відвідували університетські й публічні бібліотеки? Якщо так, чи ви бачили там англomовну україніку? Якщо бачили, яке ваше враження і що ви можете сказати на цю тему?" Поет відповідав: "Не всюди але в деяких містах відвідував і оглядав бібліотеки. В Торонті ходив разом з Борисом. Чи бачив я там англomовну україніку? Так, бачив. Яке моє враження? Моє враження таке, що, наприклад, латишські англomовні видання про Латвію стократ краще представлені у порівнянні з англomовною українікою, яку я бачив у тих бібліотеках, що їх відвідував. Що я можу сказати на цю тему? Я маю на увазі ту англomовну україніку, яку я бачив і одночасно маю на увазі всі ті можливості, що їх мають українці у цих країнах, і скажу так: якщо б українці у США і Канаді оті всі можливості спрямовували і зуживали на непроминаючі наукові та культурно-творчі українські надбання так, як наприклад, зуживають час, людську працю і людські гроші на такі питання: "зустрічатись чи не зустрічатись...?", то тоді академічна англomовна україніка в Канаді і США була б представлена так як це належить п'ятидесяти-мільйонній українській нації".

**ЧИ ВИ вже вирівняли залеглу передплату?
Якщо ні — зробіть це негайно!**

ГЕТЬМАН ІВАН МАЗЕПА І ЙОГО ДЕРЖАВНИЦЬКІ ІДЕЇ

Коли народився гетьман Іван Мазепа, точно невідомо. Рік його народження між 1629 і 1632 роками. Немає теж певних відомостей про його освіту. Одні історики впевняють, що Мазепа студіював у Київській Петро-Могилянській Академії, другі, що в Єзуїтській Колегії у Варшаві, інші твердять про його науку за кордоном. Точно й невідоме місце його могили в Галаці, бо її знищено.

Російська церква в Москві і українське духовенство в Глухові, очолене митрополитом Йосафатом Кроковським, підпорядковане в ті часи московській церкві, головою якої фактично був цар Петро 1-ий, на наказ того царя, проголосило на гетьмана Івана Мазепу — людину глибоко віруючу і полум'яного українського патріота — найтяжчу церковну кару — анатему. В тексті тієї анатемі, яку потім щороку повторювано по всіх соборних церквах Російської імперії в неділю православ'я, гетьмана називано: "бунтовщик, изменник ивашка мазепа, второй иуда, раб, сын погибельный дьявол правый, а не человек, треклятый, иже оставил хреста господня и господа".

Ці слова, писані всі з малої букви, взято з московського "Пособія к изучению устава Богослужения, СПбург 1900 г."

Тогочасні портрети гетьмана Івана Мазепи тим же наказом Петра 1-го всюди було знищено.

Мазепині писані твори, обдаровані його великим літературним, поетичним і музичним хистом, також мали бути знищені і переслідувані.

Московська цензура ввесь час слідувала і слідує і по цей день за всім тим, де згадується навіть єдине слово "Мазепа". Наприклад, в журналі "Русская Старина" 1903 р. XII, стор. 688-9 в замітках "Матеріали по історії цензури" читаємо, що в 1852 р., то є через 143 роки після смерті гетьмана Мазепи, цензура царя Миколи 1-го покарала головного редактора часопису "Ст. Петербургскія Ведомості" за прихильну новинку про модний у тих часах у Парижі танок, що звався "Мазепа", бо — "це ненависне для кожного русскаго імя злочінца, даже в приміненію к танцу, не могло с чувства верноподданной ревности, подлежат даже наименьшей похвале".

Здавалось, отже, що всі сліди навіть про саме існування колись гетьмана Івана Мазепи назавжди мало бути затерто.

А між тим, велич його історичної постаті і його ідей є безсмертні. Його ім'я належить до найбільш популярних героїв світової літератури, музики і малярського мистецтва. Байрон, Іго, Пушкін, Словацькі, Верне, Булянге, Ліст, Чайковський, Пейн, Готшаль, Маврер, Педротті, Мінгаймер, Педрелі, Гуго, Фітінгов, Сокольський, Грандваль, Неріні, Пізетті, Рут Гіпс, Паульс — ось імена 22-ох мистців слова, музики й пензля, представників різних націй, що увіковічили сво-

їми творами ім'я нашого гетьмана. Про українських авторів не згадуємо. Його ім'я переступили межі Батьківщини і межі Європи. Навіть в Америці є міста, названі його іменем, в Чикаго в 30-тих роках цього століття існувало товариство під назвою "Лицарі Мазепи", що видавало журнал "Мазепинець" в латинській транскрипції, але українською мовою.

**

Гетьман Іван Мазепа походив з православної шляхти на Білоцерківщині. Батько його Степан був Білоцерківським отаманом і власником села Мазепинець. Мати з роду Макієвська, повдовівши, постриглась в черниці.

В р.р. 1649-1652 Мазепа був на королівському дворі, де навчився дипломатії й пройнявся аристократичним духом, що відзначав усе своє життя. Зразу як королівський паж, відтак, як старшина для особливих доручень, Мазепа приймав участь у королівських місіях до гетьманів Виговського, Ю. Хмельницького і Тетері. У році 1663 в часі походу короля Яна Казимира на Україну, Мазепа покинув службу королівську і вступив на службу до гетьмана Петра Дорошенка як сотник прибічної гвардії, пізніше став генеральним осаулом, а потім і генеральним писарем. Пізніше служив у гетьмана Самойловича як "гетьманський дворянин" та генеральним осаулом.

25 липня 1687 року Мазепу обрано Гетьманом України зі столичним осідком у Батурині. Вирішальними чинниками у виборі його гетьманом були його освіта, дипломатичний хист і незрівняне мистецтво з'єднувати собі людей. Усю свою владу й силу спер Мазепа на козацькій старшині, але обороняв теж права простолюду перед надужиттям бешкетами і насильством московських залог. В універсалі 1696 р. гетьман став рішуче в обороні тих, що "шаблею і кров'ю своєю завоювали землю, на якій живуть і працюють".

У виїмково важких умовах Мазепа, завдяки небуденному талантові, знанню людей і розумінню обставин, зумів утриматись на поверхні тодішньої розбурханої епохи, пробувши гетьманом аж 22 роки. Наявні зразки анархії і хаосу сусідніх держав, як теж прикрі досвіди застосування занадто широкого демократизму в устрою Козацької Держави повели його по лінії монархізму. Майбутнє України Мазепа бачив у сильній владі старшинської верхівки з гетьманом, як спадковим монархом на чолі. Працював безупинно над культурно-економічним піднесенням країни, бо бачив у тому єдину запоруку тривалості державного устрою і добробуту. Тому будував величаві церкви і монастирі, підтримував шкіль-

ництво, опікувався торгівлею й промислом та став найбільшим меценатом мистецтва. Мазепа боровся за молоде покоління, щоб звільнити його від духовного скалічення, як результату минулої доби Руїни. В цім змаганні з фатальним нутром тодішньої епохи полягає титанічна велич Мазепи. Це було генеральною лінією культурного будівництва гетьмана. Це свідчило про його феноменальну історичну далекозорість. Слідів його культурної діяльності не встигли затерти навіть московська нагілка на його ім'я та анатема, що розшалили в Україні після Полтавської катастрофи.

**

У великій "Північній війні" шведський король Карло XII-ий здобув знамениті перемоги проти Польщі й Москви. Коли шведи в 1706 році досягли вершини своїх перемог, тоді українські патріоти прийшли до переконання, що Україні не можна йти спільно з москалями відкривати їм "вікно в Європу". Призадумався над тим і гетьман Мазепа і зрозумів, що Україна котиться в пропасть політичної неволі і економічної руїни. У 1707 році думка Мазепи про порвання зв'язків з Москвою цілком скристалізувалася і він тоді поклявся такою святою присягою перед своєю старшиною: "Я кличу Всемогучого Бога на свідка й клянусь, що не для почестей, не для багатства, або яких інших цілей, а для вас усіх, що остаєте під моєю владою, для жінок і дітей ваших, для добра Матері нашої, безталанної України, для добра всього українського народу, для помноження його прав і повернення вольностей, хочу я при Божій допомозі так чинити, щоб ви з жінками вашими і Рідний Край наш не згинули ні під москалями, ні під шведами. Коли ж я це зроблю ради яких небудь приватних користей, то хай покарає мене на тілі і на душі Бог у Трійці Святий Єдиний і невинна мука Христова".

Москалі, уступаючи перед шведами, нищили оселі і харчові засоби так, що шведи мусіли пересунути свої збройні сили на Україну, чого не було передбачено. Гетьман Мазепа тоді відкрив своє рішення і щоб остаточно і рішуче порвати з москалями, злучився зі шведами. Король шведський Карло XII признав право України на самостійну державу і це була головна умова союзу Мазепи з Карлом. Однак московська армія, підтягнувши нові підкріплення, подалася на Україну та після зруйнування гетьманської столиці Батурина і міста Лебедин та безпощадного вирізання мешканців цих міст, не жаліючи ні жінок, ні старих, ні дітей, наступала далі на південь. 9-го липня 1709 року під Полтавою сталася катастрофа, яка вирішила долю України ще й по нинішній день. Армії українська й шведська були розбиті. Причиною того було: відірваність від України великих козацьких частин, що перебували поза її межами в глибині Московщини в силу попередніх обставин, непередбачена загибель Батурина, внутрішньої бази постачання армії і твердині та брак попереднього стратегічного узгодження поміж молодим 27-річним гарячим Карлом XII і старшим обережним диплома-

том, 70-річним гетьманом Мазепою. Гетьман з вірними йому козацькими силами відступив у Туреччину. Тріумфуючий московський цар Петро двічі пропонує султанові за видачу гетьмана 300.000 таларів — на ті часи астрономічну суму, але султан рішучо й обурено ту пропозицію відкинув.

Полтавська катастрофа потрясла Мазепою до глибини. Вже 22 серпня 1709 року, то є через півтора місяця він помер з одчаю. Але смерть Мазепи не була смертю його діл. Численні козацькі старшини, а між ними й найактивніший генеральний писар Пилип Орлик, про якого є нові дані, що він походив з роду посвяченого з Мазепою, не зневірилися і не зрадили. Вони піднесли високо стяг Мазепи. Його державні замисли перекували в гранітну ідеологію, яка, вбравши в себе всі позитивні моменти минулого, сягає ясним промінням у найдаліше майбутнє. Зродилося "МАЗЕПИНСТВО", яке залишилось прапором і програмою Української Державної Ідеї і по цей день.

**

Мазепу, будівничого і мецената українських православних церков, прокляла московська церква на приказ царя Петра, розпусного варвара, півграмотного дикуна, убивника власного сина, безсоромного гвалтівника церкви, власним народом названого "царем-антихристом". А 170 років пізніше, під час Турецької війни москалі обезчестили місце останнього спочинку — гетьмана Мазепи в Галацу. Ще пізніше, після 1917 року москалі-большевики, зайнявши Київ, знищили не лиш пам'ятки князівської доби, але й ті, над якими вітав дух Мазепинських традицій: Миколаївський собор та інші Лаврські церкви, будовані Мазепою або мазепинцями, як Видубецький монастир. Фізичним нищенням мазепинців і самого духа мазепинства займалися "опричники" Петра, Катерини, Сталіна, Хрущова і так діють їхні теперішні наслідники. А моральним нищенням мазепинства займалась царська і займається большевицька література, від Пушкіна та червоного графа Алексея Толстого починаючи.

Мазепинські ідеї, смертельно небезпечні для займанця, відкидалася теж і деякими "любезними земляками", як "немодерні", "старомодні", "реакційні" й "шовіністичні". Спроби воскресити "панство козацьке", як називав ті часи в своїх творах Тарас Шевченко, або в творах Котляревського ("Енеїда"), Лесі Українки ("Бояриня") не знайшли належного широкого відгому в свій час, а подекуди й тепер. Але назва "козак", "січовик", "Українське Вільне Козацтво", жупани, штики, назви полків іменами гетьманів — все це органічно з'явилося в Україні під час визвольної боротьби і то від 1914 року від УСС-ів починаючи, заяснівши в назвах полків ім. Гетьмана Мазепи за Української Центральної Ради, за новітнього Гетьманату і Директорії УНР, а далі Карпатською Січчю, дивізією "Галичина" (1-ша дивізія УНА) та УПА кінчаючи. Це був спонтанний вибух настроїв соборної душі козацької нації разом з ідеєю незалежності — ідеєю мазепинства. Бо ж "нехай вічна буде слава, же през ша-

блі маєм права", як казав Мазепа, "Бо нас у бій благословить могутній дух Мазепи", як поривають слова новітньої вояцької пісні "дивізійників".

**
*

В чому ж полягає та державницька козацька ідея гетьмана Мазепи?

В політиці зовнішній це була ІДЕЯ ПОГРОМУ МОСКОВСЬКОГО ЦАРСТВА, якраз тоді, коли воно намагалося перетворитись в імперію, як тепер, що Москва хоче стати всесвітньою імперією СРСР. Не лише відбитися від Московщини, як хотіли Виговський чи Дорошенко. Інший, більш далекосяглий задум, мав Мазепа. Мав він задум іти з шведами на Москву, щоб знищити московську державну потугу, поціливши її в голову і серце, а не лише бити по довгих загребущих пальцях, як то тепер робилося в Азії у В'єтнамі.

Друга ідея, якою дихали мазепинці, була ІДЕЯ БОРОТЬБИ не тільки проти царя, але також ПРОТИ МОСКОВСЬКОГО НАРОДУ, ЩОБ ЗАГНАТИ ЙОГО В СВОЇ МЕЖІ І ЕТНОГРАФІЧНІ КОРДОНИ. Хто читав "Історію Русів", промови, деклямації, вложені автором в уста Мазепи чи Полуботка, той знає, якою погордою дихала козацька старшина до москалів, як до нації варварської, некультурної і брутальної. Це почуття власної вищості над москалями, якими було пересякнуте тодішнє "панство козацьке", не завмирало до кінця XVII століття.

НАЙВАЖЛИВІШОЮ ІДЕЄЮ внутрішньої політики гетьмана Мазепи БУЛО БАЖАННЯ ПІДНЕСТИ ГЕТЬМАНЩИНУ ДО СТАРОДАВНЬОЇ ВЕЛИЧІ ПРАВОСЛАВНОГО СХОДУ. Ця його політика на довгий час послужила великим гальмом у релігійно-культурному обмозковуванні України. Коли Україна й Петро Могилянська Академія дали Григорія Сковороду, коли за Шевченка ще величезним духовим смолоскипом саяв старий Київ, коли Західня Волинь і Біла Русь між Першою і Другою світовими війнами здобулися на спротив версальській Польщі в обороні своєї віри, коли в 1917-21 роках виник і відродився протимосковський автокефальний рух в Україні на чолі з Митрополитом Василем Липківським, а за Другої світової війни в 1941 році нововідкриті церкви на Наддніпрянщині були повні народу, то в цих фактах віддзвонався дух гетьмана Мазепи і його культурно-релігійної політики.

ДРУГОЮ ПІДСТАВОВОЮ ІДЕЄЮ внутрішньої політики Мазепи була КОНСОЛІДАЦІЯ СТАРШИН в отє, за Шевченковим виразом, — "панство козацьке", в окрему верству, спеціально дібрану і спеціально, духово, політично й військово підготовану до кермування державним кораблем. Вістря цієї політики спрямоване було одночасно і проти Москви, завше ворожої такій ідеї, і проти всяких тогочасних своїх "махнів" чи "пашківських республік", завжди готових свідомо чи несвідомо валити своїх провідників і свою державу.

СЛІДЧИХ КГБ — НА СУД

Імена нацистських садистів, засуджених за злочини супроти людства, відомі цілому світові. Жорстокі коменданти советських концтаборів відомі на Заході завдяки творам Солженіцина. Діяльність советських психіатрів розкрили в своїх споминах Леонід Плющ і ген. Петро Григоренко. Тим часом, слідчі всесоюзного КГБ і його республіканського філіялу далі тихо, без великого розголосу працюють над заломанням, ув'язненням, а то й фізичним знищенням тих героїчних одиниць, які в умовах тоталітаризму стали в обороні прав свого українського народу.

Світ знає наслідки їхньої роботи. Слідчий Колпак з Харкова вів справу Данила Шумука, якого в 1972 р. засуджено до 10 років ув'язнення і 5 років заслання. Капітан Олександр Михайлович Сірик переводив слідство Надії Світличної, який в тому ж році видано вирок 4 років у концтаборі. Слідчий Слобоженюк спричинився до смерті Гелія Снегірьова в 1978 р. В слідстві харківського правозахисника Г. О. Алтуняна, якого минулого року засуджено до 7 років ув'язнення і 5 років заслання, брали участь кагебісти: Бабусенко, Дротенко, Мурзин, Сідельник, Шафранюк і Яковенко. Час довести до відома Західньої публічної opinio цих безпосередніх переслідувачів українського руху опору!

На Захід дотепер потрапило мало інформацій про особи слідчих КГБ. Тому Комісія Студій Сучасної України "Зарево" звертається до всіх, хто має інформації про будь-який аспект життя або діяльності цих осіб, з проханням переслати їх комісії, яка підготує в цій справі документацію.

ЦП ОУАТ "ЗАРЕВО"

Адреса Комісії:

ZAREVO
819 Asbury Terrace
Philadelphia, Pa. 19126, USA
Тел. (215) 548-7230

ПРИЗВИЩА КАГЕБІСТІВ З УКРАЇНИ

Бабусенко — з процесу Г. АЛТУНЯНА в Харкові, 1981 р.

Берестовський (капітан) — вів справу Івана РУСИНА в 1965 р., допитував Ганну КОЦУР у 1972 році, вів справу М. МАТУСЕВИЧА в 1977 р.

Гарбуз Володимир Іванович (підполковник) — у січні 1972 р. робив обшук та вів слідство в справі Н. СВІТЛИЧНОЇ, в березні 1972 р. пішов на пенсію.

Ось це ті великі задуми, як суворі приписи Мазепиного заповіту, як моральний і політичний багаторічний і Української Державної Ідеї, які лишив він нам, нащадкам козацької волелюбної нації.

Горячов (підполковник?) — вів справу І. СВІТЛИЧНОГО в 1972 р.

Граб — працівник оперативного відділу з обласного (Сумського?) КГБ, брав участь в обшукі Н. СВІТЛИЧНОЇ в березні 1972 р.

Доценко (з Сумського? КГБ) — допомагав ГАРБУЗОВІ в справі Н. СВІТЛИЧНОЇ.

Дротенко — з процесу Г. АЛТУНЯНА в Харкові, 1981 року.

Колпак (з Харкова) — вів справу Д. ШУМУКА в 1972 році.

Короткий — вів справу І. СВІТЛИЧНОГО в 1955 р.

Каліко (майор) — допитував Н. СВІТЛИЧНУ в справі брата в Донецьку в 1965 р.

Левченко Іван Іванович — вів справу Л. СЕЛЕЗЕНЕНКА, пізніше, від осені 1972 р. допомагав СІРИКОВІ в справі Н. СВІТЛИЧНОЇ.

Мурзин — з процесу Г. АЛТУНЯНА в Харкові, 1981.

Руденко — працівник оперативного відділу респ. КГБ (був "шефом" Н. СВІТЛИЧНОЇ в 1971-72 рр.).

Селюк (лейтенант) — робив обшук Є. СВЕРСТЮКА в 1972 р.

Сідельник — з процесу Г. Алтуняна, 1981 р.

Слобоженюк — вів справу Г. СНЕГІРЬОВА в 1977-78 рр.

Сірик Олександр Миколайович (капітан) — вів слідство Н. СВІТЛИЧНОЇ в 1972 р., В. МАОЧЕНКА в 1973 р.

Чорний Борис Дмитрович (підполковник) — вів справу Є. СВЕРСТЮКА в 1972 р., Г. СНЕГІРЬОВА в 1977 р.

Шафранюк — з проводу Г. АЛТУНЯНА в Харкові, 19981 р.

Яковенко — з процесу Г. АЛТУНЯНА в Харкові, 1981 р.

Ткач Василь Степанович — головний слідчий в справі Миколи ПЛАХОТНЮКА.

Лисенко (з Черкас) і **Андрієвський** (з Луцька) — помічники Ткачеві.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

Вельмишановні редактори "Молодої України"!

Я і багато моїх приятелів є задоволені вашим журналом. У журналі ви подаєте багато цікавих оповідань, віршів, загадок і т. д. Але я думаю, що ви висилаєте видання запізно, бо я завжди отримую два місяці після того, як воно вийде. Обкладинки завжди добрі і зразу зацікавлюють мене. Коли я відкрию сторінку Юного ОДУМ-у, я одразу думаю, що вона могла б бути більшою. Фотографії є добрі і завжди зацікавлюють мене, бо я бачу як працюють молоді одумівці в своїх філіях або на таборах, де я теж була. Я думаю, що ви підбираєте матеріал дуже уважно і складаєте пильно. Мені здається, що ми маємо журнал, яким дійсно можемо гордитися.

Ліда ЮХИМЕНКО
Виховник Юного ОДУМ-у
Торонто, Онт., липень 1982

**

Дякуємо, Лідо, за твого гарного, обдуманого листа.

Сторінка Юного ОДУМ-у могла б мати більше сторінок, але потрібно більше дописів від юних одумівців. Добре, якби всі виховники взяли участь в Конкурсі '82 і заохотили тих дітей, з якими вони працюють, це зробити.

Ми пробуємо, щоб журнал завжди виходив на початку місяця, але не завжди вдається, багато з ним праці. Пошта, зокрема канадська, теж часто є причиною, чому так пізно читачі його отримують.

Редакція

**

Вельмишановний Редакторе!

Я думаю, що в "Молодій Україні" замало пишеться про одумівські табори.

Євген САВЧУК
Філадельфія, США

**

Звичайно, Євгене, що могло б бути більше написано про одумівські літні табори, однак вважаємо, що назагал пишеться досить.

Ред.

**

Вельмишановний пане редакторе!

Чому в "Молодій Україні" тільки пишеться про стан ОДУМ-у у США й Канаді? Що ж діється у Німеччині? Чи одумівці такі самі там, як у США і Канаді? Дайте знімки також.

Петро ШКРЕБЕЦЬ
Виховник-кандидат Юного ОДУМ-у
Чикаго, липень 1982 р.

**

Не пишемо, Петре, про життя і діяльність одумівців у Німеччині тому, що останнім часом нічого від них не чути. Як тільки щось пришлють, надрукуємо.

Редакція

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1

LONDON, ONTARIO

(PRE-MIX CONCRETE)

ПЕРША ДОВГОГРАЮЧА ОДУМІВСЬКА ПЛАТІВКА В КАНАДІ

Кілька років тому, на одному з одумівських концертів, підійшов п. Іван Данильченко до керівників ансамблів бандуристів Оксани Метулинської і Валентини Родак з проханням, щоб ці одумівські мистецькі одиниці випустили платівку, щоб їхня теперішня праця була записана на будучність. З приємністю повідомляємо українську громаду, що філія ОДУМ-у ім. І. Котляревського і ансамбль бандуристів ОДУМ-у "Кобзарі" в Ст. Кетеринс у грудні 1981 року, мали вечір, де вперше заграли свою платівку.

Видання платівки складна річ. Потрібно технічне знання, гроші, приміщення, транспорція, талант, а наголовніше час. Як філія і "Кобзарі" взялися за видання платівки, виявилось, що в нашій організації маємо ще щирих і працюючих членів і батьків. Платівка це доказ. Пісні кобзарські, а технічне оформлення чисте.

Праця видання платівки не торкала тільки ту чудову молодь, що видно на фотографії обкладинки. Багато людей брали участь. Як адміністратор одумівського ансамблю "Кобзарі", вважаю своїм обов'язком скласти подяку тим, що потрудилися: п. Іванові Данильченку за його оригінальну думку і підтримку до сьогоднішнього дня; пані Оксані за те, що дала нам цю красу, що її цінна праця дійшла до такого рівня, до випуску платівки; адміністрації ансамблю, що так довго вже служить молоді, що вклала підвалини до видання платівки, а саме: Миколі Гаврилюку — касієру, пані Клавдії Гаврилюк — рекордній секретарці і Наді Гаврилюк — заступниці диригента.

На весні 1981 р. був створений комітет батьків, щоб зрушити роботу платівки вперед. Цей комітет зразу взявся набути грошей, створив лотерію і взявся за продаж жетонів. За літо комітет, і очевидно наші члени, передали до каси поважну суму, що дало можливість підписати контракт із фірмою Ніягара Савнд Лтд. В комітет ввійшли такі працівники: пані Ганя Заяць, пані Наталя Конит, панство Бабій, панство Гаврилюк, пані Метулинська. За лотерію, що була така успішна, відповідала пані Ганя Заяць. Вона все зорганізувала, спочатку до кінця, та з тисячі книжок сама продала п'ятсот. Так само пані Конит і Гаврилюк вклали багато труду в продажі квитків і жетонів. Всім особам дякую, що допомогли з лотерією. Ними були: п. Качура, панство О. Заяць, панство Конит, панство Гаврилюк, панство Шпитковські, панство Бабій, панство Гордон, та крамниці — Great Gifts та Ukrainian Treasures.

Шукаючи приміщення, що відповідало б для накручення платівки, ми звернулися до голови одумівської оселі "Україна" в Лондоні, Онт., п. Бориса Яремченка. Заля на оселі звучна, і поза тим, було гарантовано тишину і підтримку. Рішили ми накрутити цю платівку якнайскорше, тому створили свій табір на три дні, щоб вернутися до Ст. Кетеринс з готовою тасьмою. Створення табору навіть на три дні не є легка

Хлопці відпочивають. Видно, що Оксана задоволена.

Оселя "Україна", 1981 р. Фото М. Метулинського

річ — найменші деталі треба доглянути. Відгук про табір від членів і батьків був добрий. За цю підтримку, що звільнила диригента і її заступницю, і дала їм можливість думати тільки про мистецтво, дякую Василеві Салючок, Борисові Яремченко і всім у Лондоні, п. Гаврилюкові, Богданові Гордон, п. Бабій, головній кухарці пані Гордон, пані Софії з Польщі, Кен і Пат, панству Ківіряк, п. Розаловському і пані Овчаренко.

Дякуємо Михайлові Сердюку, приятелю нашого ансамблю, що приїхав на оселю "Україна" та поміг нам.

Кілька пісень були накручені у школі Православної церкви св. Юрія тут у Ст. Кетеринс. Дуже дякую вам, Михайле Головаш, — голова громади вам, Дмитре Головаш, — голова шкільного комітету, і вам п. Ліщина за співпрацю.

Тоді почалась праця над обкладинкою. Обкладинка має представляти те, що на платівці. Філійний фотограф п. Василь Корженівський зробив фото. Пані Оксана Метулинська і п. Михайло Качура подали і вклали всі інформації. Орест Пуцак власник друкарні "Тризуб" друкував. Дякуємо їм за чудову артистично-оформлену обкладинку.

Велике признання філії ОДУМ-у ім. Івана Котляревського в Ст. Кетеринс, Онт. Подяка всім членам ОДУМ-у, юнакам, новітнім і ТОП-ізням, хто допомагав. Без філії ОДУМ-у платівки не було б. Щире спасибі всім батькам, хто має дітей в ансамблі "КОБЗАРИ" і всім прихильникам кобзарства.

Хто передплатує журнал "Молода Україна", той впродовж семи років читав про наш ансамбль, а хто мешкає в південному Онтарію, той не раз чув спів ансамблю на радіопередачі "Молода Україна". Дякую всім працівникам радіопередачі "Молода Україна" і журналу "Молода Україна" за підтримку.

Спочатку в ансамблі було шестеро бандуристів. Коли люди побачили як серйозно філія ОДУМ-у взялася до праці, то членство збіль-

шилося. Сьогодні начислюємо 40 кобзарів. За сім років більше як 75 дітей навчались в ансамблі гри на бандурі. Вчителька і диригент Оксана Метулинська вклала дуже багато часу, щоб організувати Школу Кобзарства. Під оком пані Оксани молоді, відповідальні бандуристи навчають молодших правильний спосіб гри, щоб вони могли провадити в майбутньому свої ансамблі у вільному світі. Ми гордимось нашими інструкторами, що працюють при ансамблі і на кобзарських таборах у Канаді і США. Наша гордість, це: Надя Гаврилюк, добра помічниця і заступниця диригента. Петро Мельничук, тепер член Капелі імени Т. Шевченка, Леся Прокопець, Іван Качура, Олекса Качура, і Леся Конит.

Від імени управи і всіх членів ансамблю "Кобзарі" знову хочемо подякувати нашому диригентові за таку чудову платівку, що розійдеться по цілому вільному світі, щоб наші приятелі бачили, що молодь України живе.

Микола Метулинський

адміністратор одумівського ансамблю "Кобзарі"

Надя Гаврилюк

писар одумівського ансамблю "Кобзарі"

Молоденькі дівчатка готуються співати
"Бондарівна"

Л. ЛІЩИНА

ДО ЧІКАГО НА ЗУСТРІЧ І НАЗАД

У п'ятницю 3-го вересня др. я вирушив з Тонанта на одумівську зустріч у Чикаго. О 8:30 год. вечора мене підібрали з дому Олександр і Люба Харченко. Пів години пізніше ми були в Міссісага, в Івана Данильченка. Там сіли в стареньке півтонове вантажне авто і поїхали по шосе 5 в сторону Гамільтону. О 10:30 годині, наша чвірка залишила грузовик біля бензинової станції поблизу Бурлінгтону і приєдналась до одумівської валки з Ст. Кетеринс, що складалась з двох автобусиків і авта. В них розмістилися 25 осіб, здебільшого молоді, 13 бандур, 10 пачок платівок та народні й одумівські строї.

Як почали їхати по шосе 401 в сторону Віндсору, виявилось, що кожний з п'яти осіб в моїм авті мав свої окремі зацікавлення і турботи: нашого водія, Миколу Гаврилюка цікавило чи можна на авті вставити вітрячок і ним, як авто їде, продукувати електричну енергію і цим щадити бензину; його дружина Клавдія говорила про свою колекцію порцелянових чашок; у мене мерзли коліна; Олександр Харченко жалівся, що якийсь писака очорнює його світлу особистість; а Люба, щоб зм'якшити страждання свого чоловіка ласкаво до нього всміхалась і звала коханим.

У суботу о 2-ій годині ранку ми підїхали під американський кордон. Там русява митниця

спитала Миколу Метулинського, хто ми і куди їдемо. Микола глянув на неї з-під русих брів блакитними очима, моргнув русим вусом, усміхнувся і щось сказав. Митниця теж усміхнулась, глянула на нас і пару хвилин пізніше ми вже мчали по землі Вашингтона в сторону Чикаго.

Я заснув неспокійним сном. Кожної півгодини прокидався. Люба і Клавдія теж дрімали. Лише Олександр завзято доказував Миколі, що якісь неземні істоти-гуманоїди скоро підкорять нашу планету, і що ми станемо їхніми рабами. А може вже і є ними. Це останнє мене збентежило. Я підвівся і пильно подивився на Олександра. Він на раба ніяк не був схожий. Я заспокоївся, і знову заснув.

Біля 4-ої години зупинились набрати бензини. Данильченко і я обїгли пару разів навколо станції, щоб пожвавити циркуляцію крови. Дехто поглядав на нас, ніби з нами не все було гаразд.

О 7:30 годині вирисувались на обрії хмародери Чикаго, а годину пізніше ми підїхали під готель Мерріот, де мали відбутись бенкет і забава.

Дехто пішов по ключі до кімнат, дехто шукав приятелів, що приїхали раніше, а Харченко, після деяких труднощів, вирахував, що наша

подорож тривала рівно 12 годин і всім радісно про це говорив.

О 9:30 годині мене забрав до себе мій хрищений тато — Касіян Ліщина. До вечора гостював у нього і дядини Фені. Вечером приїхав з хрищенням на бенкет. Тут зустрів море знайомих. Заклопотано бігали Олексій Пошиваник, брати Коновали та інші цікаці, на яких припала львина частина організування цьогорічної зустрічі.

Перед вечерею говорив чи вітався з Бажнівськими, Луценками, Шевцями, Криволапами, Лисиками, Деркачами, Тимошенками, Павлюками, Савранчуками, Сеніками, Білашем, Нестеренком, Снігом, Полцем, Гуйтаном, Близнюками, Педенками, Сідельниками, Войтиховими, Притулами, Петрушами, Чумаками. Анатолія Лисого впізнав не відразу. Від минулого року він на 15 фунтів став легший і на 10 років молодший. Зустрів свого колишнього приятеля Бориса Шерстюка з Чикаго, що не бачив вже з добрий десяток років. З ним я вчився в кінці 40-их років в українській гімназії в СС-Казерне біля Мюнхену.

Після вечері Тарас Коновал доброю мовою говорив про гетьмана Івана Мазепу. Андрій Шевченко теж доброю мовою, піднесено торкнувся сучасних справ української діаспори та ОДУМ-у. Були усні і письмові привіти. Почалася забава. Грала оркестра "Соловей" з Торонта. Пізніше був виступ танцювально-вокального ансамблю "Байда", теж з Торонта.

В неділю вранці був у церкві св. Софії. Гарно співав хор, лунав сильний голос отця протодіякона. Дуже вразило те, що отець говорив проповідь по-англійському. Котилися сльози як правили панахиду по св. п. Данилу Завертайлові, що замовила Параска — дружина покійного. Хотілося думати, що це лише поганий сон, що Данко тут у церкві між нами, живий і життєрадісний, яким я знав його понад чверть століття.

Обідав у товаристві Марії і Олексія Коновалів у залі церкви св. Софії. Говорив з Андрієм Шкрібцем, Марком Пошиваником і Василем Скибою — всі батьки одумівців і відданих, довголітні читачі "Молодої України". Вітався з братами Кохно і Луппо. Як і завжди, козацький потиск руки Анатолія Луппо я відчував з годину.

Концерт у школі ім. Шопена почався по 3-ій годині і тягнувся коло 3-ох годин. Задовго. Виступи були добрі. Честь і хвала мистецьким керівникам, молоді і батькам! Сидів біля Карнаухів.

Після концерту запросили на перекуску туди, де обідали. Там група бандуристів заграла всім організаторам зустрічі, і тим, що допомогли їй успішно перевести уривок твору Г. Хоткевича "Байда".

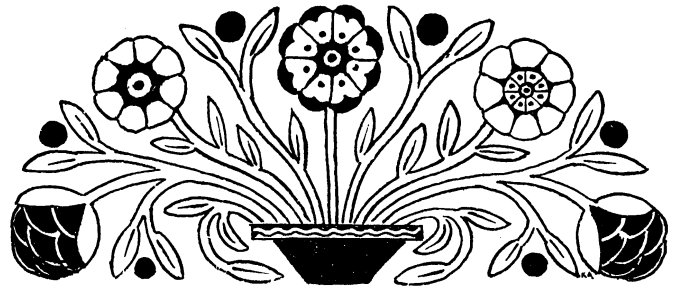
О 9-ій годині вечора, після довгого прощання з гостинними цікацями, ми знову були в дорозі. Почалися розмови про зустріч: що було добре, а що не добре; хто був і кого не було.

Спочатку авто вів Микола Гаврилюк. Він

часто тримав кермо однією рукою, а як щось його захоплювало, підносив обидві руки до гори. Я тоді від страху німів. Після Каламазу за кермо сіла Оксана Метулинська. Вона їде автоматом так ніби диригує ансамблем "Кобзарі". Авто коливається то в одну, то в другу сторону. Я хотів чемно її попросити, щоб зменшила коливання, але поки надумав, авто заглохало мене і я заснув.

Прокинувся в понеділок у Детройті. О 8:30 годині вже були біля грузовика. Тут нас чекала несподіванка. Хтось випустив з одного переднього колеса повітря. Помпа була на віддалі 300 метрів. Я відчув, що котити колесо до помпи належить мені. Неохоче почав це робити. Але скоро мене охопила дитяча радість і я робив це з насолодою. Як був знову біля грузовика, зауважив, що Харченко дивився на мене заздрісно. Певно й він хотів покачати колесо.

Від Данильченка знову їхав у Харченковім авті. О 9:30 годині ранку вже був дома.

ARMADALE MEAT PRODUCTS LTD.

НАЙКРАЩІ М'ЯСНІ ВИРОБИ

В ТОРОНТІ Й ОКОЛИЦІ

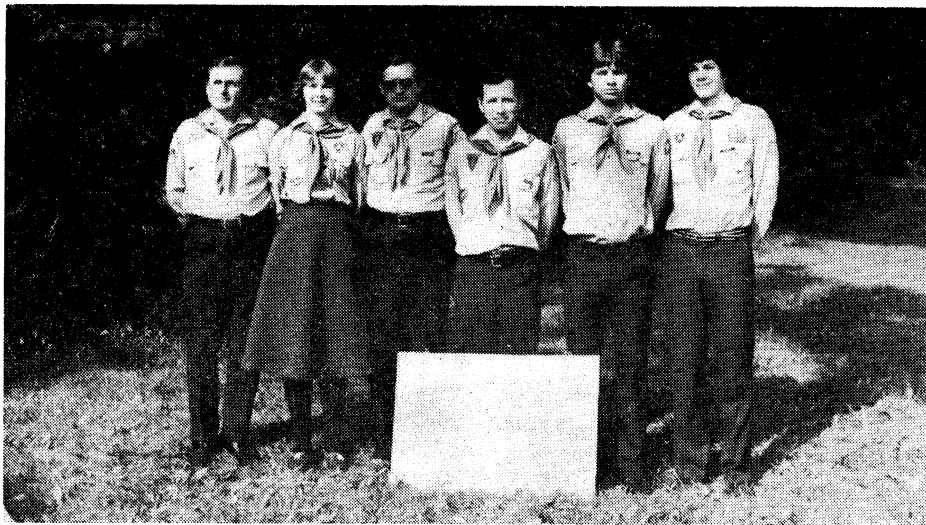
Крамниця при вул. Блор коло Джейн

Власник ІВАН ЛЕХНОВСЬКИЙ

2404 Bloor St. West
Toronto, Ontario M6S 1P9

Tel.: (416) 767-3424

**ЯКЩО МИ кажемо, що молодь
майбутність нації — то що ми
зробили, щоб допомогти їй у її
праці?**

Команда 16-го табору виховників Юного ОДУМ-у ім. гетьмана Івана Мазепи. Зліва: Євген Кальман — обозний, Катя Якута — старша бунчужна, д-р Юрій Кривслап — заст. коменданта, Віктор Педенко — комендант, Юрій Швець — писар, Тарас Ліщина — старший бунчужний. Відсутній Юрій Іхтіаров — заст. коменданта (другий тиждень).

Оселя ОДУМ-у "Київ", Аккорд, Н. Й.

Фото Ю. Криволапа

16-ИЙ ТАБІР ВИХОВНИКІВ ЮНОГО ОДУМ-У ІМ. ГЕТЬМАНА ІВАНА МАЗЕПИ

3—7 липня 1982 р., Оселя "Київ", Аккорд, Н. Й.
КОМАНДА ГОВОРІТЬ ДО ТАБОРЯН І ПРО ТАБІР

ОСТАННІЙ НАКАЗ

Дорогі мої молоді подруги і друзі!

"Гартувалися наші когорти
На усіх перехрестях землі".

Ці слова співали ми щодня під час нашого таборування. Але... ми їх не тільки співали — ми в нашій щоденній праці старалися гартуватися! Гартуватися фізично і головню — гартуватися духовно!

Наш табір присвячений великому гетьманові України Іванові Мазепі, який стремів знову зробити Україну могутньою і високо-культурною державою, але, на превеликий жаль, йому це не вдалося. Нехай мета гетьмана Івана Мазепи стане метою кожного з нас і кожного українця і українки.

Пройшовши цей такий короткий, але такий глибоко впливовий двотижневий шлях, не відходьте від гартування самих себе в щоденному житті. Не будьте СПОСТЕРІГАЧАМИ життя, але будьте активними УЧАСНИКАМИ його. В усіх відтинках нашого життя добивайтеся найвищих рівнів, вишукуйте і займайте

те становища провідників, бо це є нашим святим обов'язком як виховників так і виховників-кандидатів Юного ОДУМ-у.

Бажаю вам яскравих успіхів у вашій праці на таборах Юного ОДУМ-у як також по ваших місцевостях під час року. Складаю сердечну подяку всім членам команди за їхню вірну співпрацю і допомогу, як також дякую всім, хто спричинився до підготовки і переведення табору.

Відданий вам,

Віктор ПЕДЕНКО СВП

Комендант

Мої молоді дорогі друзі!

Незабаром... прозвучать слова останнього наказу коменданта й офіційно 16-ий Табір Виховників Юного ОДУМ-у ім. гетьмана Івана Мазепи заповнить ще одну світлу сторінку в історії нашого Об'єднання.

Як швидко проминули ці два тижні! Так наче вчора — ми з'їхались, почали своє знайомство та інтенсивну працю з гутірками, збірками, алярмами, прогуль-

ками, мандрівкою, впорядком "на ліво — на право", спортовими змаганнями та нічними стійками. Ми багато навчилися! Ми краще пізнали один одного! За ці два тижні — ми стали КРАЩИМИ! Ми збагатилися як фізично так і духовно! Ми придбали нових друзів — друзів на ціле наше життя!

Цьогорічний наш табір ми присвятили нашому великому гетьманові І. Мазепі. В працях на таборі ми краще пізнали цю велику людину в історії нашого українського народу. Моїм єдиним бажанням є, щоб ви, як ВИХОВНИКИ ОДУМ-у стали гідними послідовниками Мазепи. Якщо ви цього досягнете, ми як старші виховники ОДУМ-у тоді досягнули нашу мету як перед вами, так і перед ОДУМ-ом та нашою поневоленою, але нескороною Батьківщиною - Україною. В своїй кождоденній праці будьте ТВОРЦЯМИ, а не споживачами! Світ і майбутність належить творцям! Неволя і духовна біднота чекає споживачів!

Бажаю вам найкращих успіхів у праці з роями юного ОДУМ-у по філіях та таборах. Рівнож, найкращих вам успіхів у школі та у вашому кождоденному житті!

З вірою у ваше краще майбутнє, остаюсь з пошаною відданий вам,

Д-р Ю. КРИВОЛАП СВП

ОДУМ-у — заст. коменданта

Дорогі друзі!

За роки мого довгого досвіду і праці на одумівських таборах, мені довелося виконувати різні обов'язки на різного роду таборах: відпочинково-виховних, кобзарських, таборах українознавства, мандрівних таборів, та на таборах виховників. З усіх вище-згаданих перебування на таборі виховників, кожного разу, залишає після себе якесь особливе почуття приналежності до організації ОДУМ-у.

Прибувши на цей 16-ий табір і знайомлячись з усіма вами, з великою приємністю впізнаю мені добре знайомі прізвища моїх приятелів і друзів. Дізнаюся, що я добре знаю, або ваших батьків або ваших старших братів і сестер, з якими в минулому зустрічався на одумівських таборах та інших okazіях.

Властиво це, широке коло зна-

йомства і дає мені те сильне почуття моєї приналежності до великої одумівської родини. Таборовики з котрими я познайомився на цьому таборі вперше, стануть моїми друзями, і кожна наша зустріч, на будуче, буде для мене дуже приємна.

Маю бажання сказати, що для мене було великою приємністю бути разом з вами на цьому 16-му таборі виховників, працювати разом з вами, помагати вам і ділити з вами хвилини тяжкої праці і хвилини розваги. Я є певний в тому, що ваша праця не буде змарнована.

Щиро дякую комендантові 16-го табору виховників, бунчужному, бунчужній, писареві та таборовикам.

Всім бажаю багато успіхів,

Юрій ІХТІАРОВ

заступник коменданта

Дорогі таборовики!

Цьогорічний ювілейний табір виховників Юного ОДУМ-у ім. Івана Мазепи був надзвичайно приємним і цікавим. У цьому таборі ми мали наші веселі і цікаві моменти, а часом і сумні. Я з великим задоволенням буду згадувати наше двотижнєве перебування на цьому таборі. Бажаю вам усього найкращого у вашій праці по філіях та по відпочинково-виховних таборах, а тим, що вертатимуться на наступний рік, бажаю щастя, щоб його успішно закінчити.

Катя ЯКУТА

старша бунчужна

Дорогі таборовики!

Це був мій перший рік як член команди табору виховників. Мені здається, що табір пройшов надзвичайно швидко, і дуже успішно. Учасники всі були приємні і з ними було дуже цікаво працювати. Так як і в минулих роках, я цього року навчився багато нового і мав можливість зустріти гарних нових людей. Я маю надію, що я ще багато років буду на таборах. Я також маю надію, що кожний із вас буде помагати організації ОДУМ по своїх філіях цього року, а тоді знову побачимось на друге літо. Ідемо всі на зустріч у Чикаго. До побачення!

Тарас ЛПЦИНА

старший бунчужний

ВЕСІЛЛЯ В ЛЯШІНАХ

14-го серпня — це пам'ятний день для Левка Гусина. Саме того дня його син Ігор одружився із Кеті Гібсон в Українській Православній Церкві Святого Юрія. Шлюб відбувся урочисто і по стародавньому звичаю православних українців, а до майбутнього життя благословив новоженців настоятель тієї парафії о. Павло Шадурський.

Під час урочистости співав прекрасно хор тієї парафії, яким диригувала давня співачка того ж хору Валентина Кисленко. Дуже багато допоміг їй відомий диригент Іван Семенович Козачок, як і багато інших друзів Левка Гусина, який також протягом років був членом парафії і випадковим співаком у церковному хорі.

Весільним батьком був активний член тієї парафії Петро Зубчинський, а весільною матір'ю була кума батька молодого п-ні Надя Кушнірук.

Весілля пройшло гладко і радісно, незважаючи на те, що мати молодого перебувала в той час у лікарні.

Після вінчання молоді відвідали хвору матір у лікарні, а потім прибули на весільну гостину, де їх привітали весільні батьки й мати. Отець Павло благословив трапезу і коротко сказав про все, що чекає новоженців у їхньому майбутньому житті.

Не було довгих промов. Усе пройшло у дружній, як кажуть, атмосфері.

На поправинах, що відбулися наступного дня, точилися різні розмови і пили спогади, але присутні не забули про українську пресу і склали на неї 90 доларів. Цю суму поділено порівно на газети "Томін України" та "Українські вісті". Батько молодого склав від себе — на знак пошани до журналів "Вісник", "Нові дні", "Молода Україна" та газет "Український голос" і "Новий шлях" — по 20 доларів на кожну.

Батько молодого висловлює щирі і глибоку вдячність усім, хто допоміг йому вивести на новий шлях життя свого сина у згоді з традицією українців.

Особливих подяк нікому не висловлює, бо знає, що всі допомогли йому щиро. Спасибі всім!

Присутній

Ми теж бажаємо молодим довгого і хорошого подружнього життя.

Редакція і адміністрація

ВЕСІЛЛЯ

ГАЛІ ЮЩЕНКО І ДАГЛАСА

ШВАРЦЕНРУБЕРА

12-го червня 1982 р. в українській православній церкві Пресвятої Тройці, м. Лондон, Онт., відбулося вінчання Галі Ющенко і Дагласа Шварценрубера.

Чин шлюбу довершив о. Михайло Фляк. П'ять пар дружок та дружбів обступили молодят. Перстені молодих тримали Надя Терентів та Дмитро Співак (молодший). Церква була переповнена родичами та гістьми. Співав церковний хор під керівництвом пані Олійник.

Весільне прийняття відбулося на одумівській оселі "Україна" за всіма українськими звичаями, та традиціями. Весільні старости Микола Співак та Іван Данильченко, свашки Оля Співак (середня) та Оля Співак (молодша), перев'язані рушниками та хустками, присланими з України, вітали гостей. Величезна зала оселі була переповнена гістьми зблизка і здалека.

При вході до залі, з хлібом і сіллом батьки молодят вітали новоодружену пару. За гарно прибраний стіл з вишитими скатертями та з розкішно спеченим короваєм засіли молода пара, дружки та дружби. Як то все гарно виглядало!

Весільний староста Іван Данильченко відкрив весільну трапезу, привітавши гостей та попросив господаря вечора Дмитра Співака керувати програмою.

Після молитви, що проказав отець Михайло, жіноцтво оселі подало смачну вечерю спеціально приготовану для цього весілля.

Після вечері, промовляли перший дружба, хресний батько молоді, отець Михайло Фляк, капелян ОДУМ-у в м. Лондон, мама молоді, батько молодого. Привітальне слово від імени молодечої організації ОДУМ-у сказав І. Данильченко, підкреслюючи заслуги молоді. Галя вироsla в м. Торонті, належала до

одумівського танцювального ансамблю "Веснянка", хору "Молода Україна", належала до Юного ОДУМ-у, з року в рік відвідувала одумівські табори.

Батько молодшої Микола є активним членом ТОП-у. В Торонті був членом Головної Управи ТОП-у, а тепер є директором одумівської оселі "Україна". Молода свobodно володіє українською мовою. Накінець виступив молодий. Хоч він є німецького походження, на здивування всіх присутніх, читав свою промову українською мовою, гарно вимовляючи слова, за що гості нагороджували його оплесками. Він сказав, що першим його завданням є вивчити українську мову.

Вірю, що це він зробить, бо здібність і зацікавлення видно було відразу. Навіть це здивувало отця Михайла, що попросив додаткове слово, в якому підкреслив здібність молодого. Отець сказав: "Скільки я є в пастирській праці, ще не траплялось, щоб хтось так хотів навчитися говорити українською мовою".

Після смачної вечері, промов і обдаровання молодят, розпочато весільну забаву першим танцем для молодят, друзок та друзів, а потім усіх гостей.

Весілля було зразкове, на високому рівні. Гості бавилися до 2-ої години ранку.

На другий день відбулися поправини також на оселі "Україна". Гості обговорювали свої враження з весілля. Не забули і пресу, на заклик Миколи Співака була проведена збірка. Збірку перевели Оля Співак та Надя Данильченко і з неї було призначено на одумівський журнал "Молода Україна" 93.00 дол.

Усім жертводавцям щире спасибі, молодяттам щастя, здоров'я, любови та всього добра, а молодому виконати обіцянку.

Ів. ДАНИЛЬЧЕНКО

Ми також вітаємо Олю і Дагласа з одруженням і бажаємо багато радості і успіхів у їх спільнім житті. Зокрема, бажаємо Дагласові терпеливості й послідовності у його шляхетнім намірі — вивченні української мови.

Редакція і адміністрація

ЧАЙНЕ ПРИЙНЯТТЯ В ЧЕСТЬ О. ВОЛОДИМИРА МАКАРЕНКА

4-го липня 1982 р. чимала кількість лондонців були свідками рукоположення о. дякона Володимира Макаренка в сан священника владикою Василієм на оселі Київ біля Торонта.

11-го липня о. Володимир відслужив першу Сл. Божу в церкві Пресвятої Тройці в м. Лондоні в присутності о. настоятеля Фляка.

Впевнено, виразно лунали гімноси молодого о. Володимира. По закінченні Літургії теплими словами, по-батьківському, привітав о. Володимира о. Фляк і офіційно вручив хрест-дарунок від лондонської громади. Голосно пролунало "Многії літа", з словами вдячності громаді за хрест, а о. Флякові за повчальні слова і за терпеливу науку, прийняв о. Володимир дорогий подарунок. Після закінчення Сл. Божої у прибраній церковній залі рясними оплесками зустріли присутні появу о. Володимира з його молоденькою паніматкою і о. настоятеля Фляка з паніматкою.

Голова громади п. В. Сніг попросив о. Володимира до молитви і так розпочалося чайне прийняття в честь рукоположення його в сан священника. Керував програмою п. Орест Гуйтан.

Від громади вітав о. Володимира п. В. Сніг, бажаючи отцеві і паніматці витривалості і довгих років плodотворної праці на що хор, під диригуванням нашої дорогої п. Віри Олійник відповів співом "Многії літа". Від Союзу Українок Канади вітала голова п. Віра Новицька, від ОДУМ-у вітав п. Анатолій Терентієв, від оселі "Україна", через відсутність голови корпорації п. Бориса Яремченка, писемний привіт прочитав його син Григорій Яремченко, від СУЖЕРО привітав о. Володимира п. Федір Подопрігора. Коротко, з характерним вмінням вплести в серйозні розмови, дотепні жарти, охарактеризував о. Фляк той хрест, який взяв на себе о. Володимир.

— "Будьте чесним, відданим своїй церкві, справедливим і всепрощючим у своїй нелегкій праці. Нехай хрест, яким нагородила вас лондонська громада, буде дороговказом у вашій щоденній праці і щоб він був не дуже тяжкий".

Зворушливі слова мами й тата, — панства Марії і Олексія Макаренків, — витиснули не одну сльозу з очей присутніх.

— "Наш син, о. Володимир і його дружина, вибрали собі для життя франківську скалу, яку їм суджено розбити. Праця тяжка і часами невдячна. Та з Божою допомогою і з молитвами всіх нас, я вірю, праця нашого сина буде легшою і успішною. Ми, батьки, дякуємо всім присутнім за вияв пошани до нашого сина. Всім вам щире спасибі від родини Макаренків".

Останнім говорив о. Володимир. Він коротенько перенісся спогадами до минулих часів, коли розчарувавшись (як і багато молодих людей), відвернувся від церкви. Пролетіли 3 роки і на запрошення батьків повернувся він до Лондону, щоб допомагати батькам у веденні свого підприємства. Прийшов до церкви, зішов на хори і вже тоді впевнився, що його життя нерозривно зв'язане з православною Церквою, з українським народом. Слова сімнадцятирічного юнака Володимира Макаренка "...Я, Володимир Макаренко, буду священником" здійснилися 4-го липня 1982 р. на оселі Київ. — "Де б я не був, хрест, який подарували мені ви, буде нагадувати мені про лондонську громаду, де я вперше розпочав своє служіння Богові — служіння українському народові".

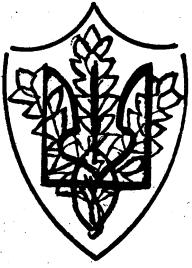
Отче Володимире, Вам і родині щастя, Боже, на все добре.

На пропозицію п. М. Ващенко збірку на пресу перевели пані Т. Педенко і З. Гладко, з якої 23 дол. пересилаю на пресовий фонд "Молодої України".

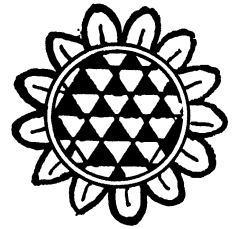
Ніна КУЗЬМЕНКО

Приєднуємось до гарних побажань, висловлених у повищій дописі. З отцем Володимиром ми мали приємність часто зустрічатися, зокрема на молебнях під час одумівських таборів на оселі "Україна", що він з іншими священниками відправляв.

Редакція і адміністрація

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

Ганна Черінь

МИР І ЗГОДА

Двоє діток в мами й тата:
Син Юрко і доня Ната.
Їх за те хвалили люди,
Що ходили разом всюди:

Ні до школи, ні у гості,
Ні гуляти на помості,
Ні в кіно, ні до крамниці
Брат не піде без сестриці.

Та прийшла лиха пора,
Зіпсувалась їхня гра:
Стали діти не миритись —
Сперечатись, навіть битись...

Затісна їм стала хата!
От Юрка чіпає Ната:
— Ти поїв мої горішки!
Не читай моєї книжки!
Не чіпай мого kota!
— А я буду! Тра-та-та!!!

Ната менша, та завзята,
Як не кинеться на брата!
Учинився справжній бій:
— Котик мій! —
— Не твій!
— Ні, мій!

Ната плаче, Юрчик скаче,
Кіт нявчить, на гвалт неначе...
Тут надбігли мама з татом,
Розняли сестричку з братом
І придумали їм кару:
Розлучити треба пару,
Щоб не билися задарма.
Вислали Юрка на ферму,
А його сестричці Наті
Довелось лишитись в хаті.

**

Ната нудиться сама...
Сумно! Юрчика нема!
Вже не вийде він із хати,

Щоб сестричку розгойдати,
Ані гойдалку спинити
Ні від пса оборонити...

І зідхнула тяжко Ната:
"Ні, недобре жить без брата..."

**

А Юрко живе в бабусі...
Цілий день в невпиннім русі:
То на полі, то в садочку,
То купається в ставочку...
Він сумнішає щохвилі,
І стають йому немілі
Кури, гуси, поле й річка...
От якби ж то тут сестричка!
Тож було б багато сміху,
Тож удвох ми мали б втіху!...

Та нічого! Юрко вижде:
До кінця приходить тиждень,
А тоді — пора рушати
В місто, до своєї хати.

**

Юрчика чекала Ната,
Готувалась, як до свята.
Стрілись братик і сестричка —
Ах, які щасливі личка!
Стрекотали, мов сороки,
Мов не бачились три роки.

Заклучили вдвох угоду
На постійний мир і згоду,
І тепер їх хвалять люди,
Бо вони все разом всюди.

Разом йдуть до школи, в гості,
І гуляти на помості.

Відновили згоду й лад
Назавжди сестричка й брат.

Митрополит Мстислав розповідає учасникам 16-го табору виховників Юн. ОДУМ-у ім. Гетьмана Мазепи історію повстання Архів-Музею при Осередку УП-Церкви в США.

Савт Бавид Брук, Н. Дж.

9-го липня 1982 р.
Фото Ю. Криволапа

"УКРАЇНА В АНГЛОМОВНИХ ВИДАННЯХ"

Платон Воронько

Стерлінг Гайтс, 10 серпня 1982

Вельмишановна Панно Родак!

Комітет Світового Конкурсу для Молоді ім. Марусі Бек щиро вітає Вас з новим успіхом, який Ви досягнули своєю участю у III-му конкурсі "Україна в англомовних виданнях".

За рішенням Жюрі цього конкурсу, Ваш збірник матеріалів з англомовної преси про українців й Україну за 1981 рік отримав відзначення у сумі 100 (сто) доларів.

Пересилаючи грошовий переказ, Комітет рівночасно висловлює Вам щире подяку за участь у конкурсі та признання за сумлінну працю, вислідом котрої є Ваш цінний збірник. Якщо Ви включатиметеся у конкурс щороку, то будете найславнішою його учасницею, бо почали наймолодшою. Цим здобудете для себе чимало знання, гарну славу, а для всіх українців у світі Ваша праця принесе велику користь, за яку Вам будуть вдячні не лише сьогоднішні, але й майбутні покоління.

Бажаємо Вам найкращих успіхів у житті, в науці, в українських громадських організаціях молоді, до котрих належите, і в конкурсі "Україна в англомовних виданнях".

Просимо заохочувати українську молодь до участі в конкурсі скрізь, де маєте можливість, за що Комітет буде Вам дуже вдячний.

З глибокою пошаною і щирим привітом

ЗА КОМІТЕТ:

Проф. Марія Гарасевич — голова
Дир. Петро Стасів — заступник
Мгр. Христина Юзич — секретар

ЗАСМУТИЛОСЬ КОШЕНЯ

Засмутилось кошеня —
Треба в школу йти щодня,
І прикинулося вмиць,
Що у нього хвіст болить.
Довго думав баранець
І промовив накінець:
"Це хвороба не проста,
Треба різати хвоста".
Кошеня кричить:
"Ніколи!
Краще я піду до школи!"

Вш. ред. стор. Юн. ОДУМ-у!

Рома Мазурець написала до вас коротеньке оповідання, за котре вона дістала 4-ту нагороду. Це оповідання називається "Дивна подорож до Нью Йорку". Воно було друковане в лютневім числі журналу.

Рома і я разом ходили до української школи в шосту класу. Мені її оповідання сподобалось.

З щирим привітом,
Надя Дейнека
3-го квітня, 1982 р.

**ЧИ ВАШ син або донька є в рядах
ОДУМ-у? Якщо ні, то чому ні?**

Концерт у 31 річницю журналу “МОЛОДА УКРАЇНА”

відбудеться в Монреалі

в суботу 2-го жовтня 1982-го року,

в залі Української Православної Громади Святої Покрови

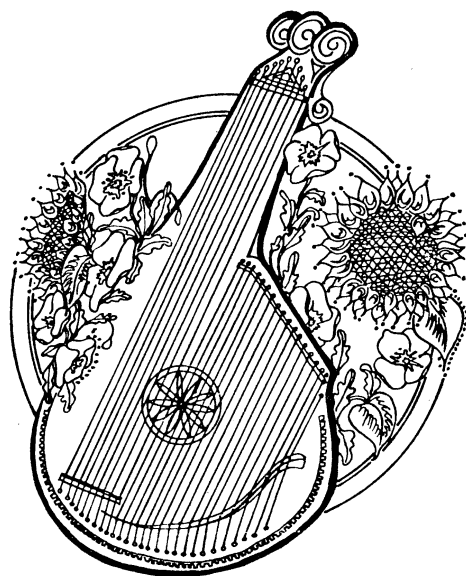
2246 Розмонт Бульвар.

Початок о 7-ій годині вечора.

У КОНЦЕРТІ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ:

ОДУМІВСЬКИЙ АНСАМБЛЬ БАНДУРИСТІВ
ІМ. ГНАТА ХОТКЕВИЧА, З ТОРОНТО, ТА
МОНТРЕАЛЬСЬКІ — ТРІО “ЧЕРЕМШИНА”,
КВАРТЕТ “ЗОЛОТОЦВІТ” і
СОЛІСТКА ТАМАРА БУРЕШ.

Конферансьє — Іван Передерій.

ПІСЛЯ КОНЦЕРТУ

ЧАЙНЕ ПРИЙНЯТТЯ І ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ

ЧИТАЧІВ ЖУРНАЛУ “МОЛОДА УКРАЇНА” З РЕДАКТОРОМ

ЛЕОНІДОМ ЛІЩИНОЮ І РЕДАКТОРОМ СТОРІНКИ

ЮН. ОДУМ-У ВАЛЕНТИНОЮ РОДАК.

Закликаємо українське громадянство до масової участі.

КОМІТЕТ

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить за різні щадничі **18 – 19%** п'яни
- Дає малі і великі особисті і моргеджеві позички, в міру можливостей
- Має життєву асекурацію на заощадження до \$ 2.000 на особисті позички до \$10.000 після вимог КЮМІС.
- Має чеки особисті даром і для подорожуючих та платити 3% на чекові конта.
- Приймає оплати за газ, електрику, телефон і воду.
- Дає різні фінансові поради.
- Дає пашпорткові гарантії
- Дає добру, точну, чесну і вчасну обслугову
- Дає добрі кредитові звіти
- 32 роки на службі Рідного Народу
- Вступайте в члени і щадіть ще ніж Вам треба позички, малої чи великої
- Позичайте на догідні сплати і низькі відсотки.

SO-USE CREDIT UNION LTD.

406 Bathurst St.

Toronto, Ont. M5T 2S6

Tel.: 363-3994

BRANCH OFFICE:

2258 Bloor St. West

Toronto, Ont. M6S 1N9

Tel. 763-5575

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Із поправин після весілля Галі (Ющенко) і Дагласа Шварценрубера в Лондоні, Онт., передав Іван Данильченко	\$93.00
Із хрестин Дем'яна, сина Валентини і Володимира Сніг в Лондоні, Онт., передав хресний батько Віктор Педенко	31.00
У 5-ту річницю смерти св. п. Надії Омельченко, склали:	
Анатолій Омельченко, чоловік покійної, Міссісага, Онт.	25.00
Онісія Юхименко, Міссісага, Онт.	20.00
Левко Гусин, Монреаль, Кв.	20.00
Отець Петро Бублик, Торонто, Онт.	10.00
Олесь Важний, Етобіко, Онт.	10.00
Петро Байрачний, Міссісага, Онт.	8.00
М. Ходаченко, Торонто, Онт.	8.00
Борис Яремченко, Лондон, Онт.	8.00
Іван Передерій, Монреаль, Кве.	3.00

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ПРИЄДНАЛИ:

Зіна Корець, Торонто, Онт. 1

Жертводавцям і прихильникам
"Молодої України" щира подяка!

Редакція і адмін. "М. У."

ЗАГАДКОВА СМЕРТЬ І. СКВОРА

(Канад. сцена). — Смерть видатного чеського поета була обговорювала й дискутувала в Оттавським парламента, що, мабуть, наступила з рук таємних агентів з-поза залізної куртини. Консервативний посол з Нової Шкоції п. Елмер МеКей запитав уряд чи служба безпеки досліджує причини наглої смерти д-ра Ірія Сквора в січні 1981 р. Пан МеКей, якого підтримав консервативний посол з Британської Колумбії п. Дан Мунро, сказав у Парламенті, що існує причина повірити, що в зв'язку з сучасним східно - західним напруженням таємні агенти з Советського блоку, мабуть, бажають убивати загально відомих антикомуністів, які мають багато прихильників та слухачів у їхніх батьківщинах.

Д-р Сквор, який, мабуть, краще був відомим зі свого літературного псевдоніму як Павел Явор, прибув до Канади в час інвазії Чехословаччини Советським Союзом з його союзниками. Він був університетським лектором у Канаді та працював у відділі чеської мови на Міжнародній Сітці Радіо-Канади, на коротких хвилях, які обслуговують цілий світ. Його нагла смерть, що наступила правдоподібно, в наслідок браку віддиху, сколихнула всіх тих, які його знали, як здорову, сильну людину, щасливу та, очевидно, в найкращому здоров'ї.

Пан МеКей порівняв випадок Сквора з наглою смертю минулого року в Лондоні, Англія, болгарського екзильного діяча, який працював на коротких хвилях для Британської радіовисильної корпорації, передаючи програми до Болгарії. Досліджування щодо його, на вигляд, природної смерті, викрили, що він був замордований болгарськими агентами.

Пан МеКей докоряв урядові за те, що, як він висловився, — "уряд надто багато замовчує, не інформуючи канадську прилюдну опінію й спільноту про активність комуністичних агентів у Канаді".

Маркус Вейн СТИН

VILLAGE DELI

СМАЧНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ

фірми

СЕМИГЕНА

Крамниця на розі вулиць
Бересфорд і Блур Зах.
в Торонто

Власник

ПЕТРО СТЕПУРА

258 Beresford Ave.
TORONTO, ONT.

Тел.: 767-3755

МОЛОДЬ – МАЙБУТНЄ НАЦІЇ!

Допомагайте молоді

морально й

матеріально.

ОДУМ потребує

Вашої помочі!

R. N. HAWRYSCHEW
5 INDIAN ROAD CR.
TORONTO, ONT.
M6P 2E3

318

Ціна 1.25 дол.
в США і Канаді

If not delivered please return to:

МОЛОДА УКРАЇНА
Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

R. CHOLKAN & CO. Ltd.

2190-B Bloor St. W. — Toronto, Ont.

INSURANCE FOR: FIRE, AUTO, LIFE
УСЯКОГО РОДУ АСЕКУРАЦІЇ ВІД ВОГНЮ,
НА АВТА, ВІД КРАДЕЖІ, НА ХАТУ.

Телефонуйте до

ЯРОСЛАВА КОВАЛЯ

Tel.: 763-5666

SIPCO OIL LTD.

HOME COMFORT DIVISION

83 Six Point Road
Toronto, Ontario M8Z 2X3 — Tel. 232-2262

1. Доставляє найкращої якості опалову оливу та дає безкоштовне чищення печей і обслугову
2. Вкладає і фінансує нові печі ("форнеси")
3. Вкладає прилади до звогчування повітря ("гюмідифайрс")
4. Все фінансуємо на догідні сплати

— 24-годинна обслуга —

ТЕЛЕФОНУЙТЕ ВДЕНЬ І ВНОЧІ:
232-2262

Свої рахунки можете платити безкоштовно у Community Trust Co. — 2299 Bloor St. W.

Провадимо також власні бензинові станції під назвою SIPCO. Просимо наших відборців заїжджати до наших SIPCO і наповняти авто бензиною.

ROCHESTER FURNITURE CO. LTD.

ТРИ ВЕЛИКІ КРАМНИЦІ

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ХАТНІХ МЕБЛІВ:
вітальні — спальні — їдальні — холодильники — пральні — машини — електричні і газові печі — телевізори — радіо.

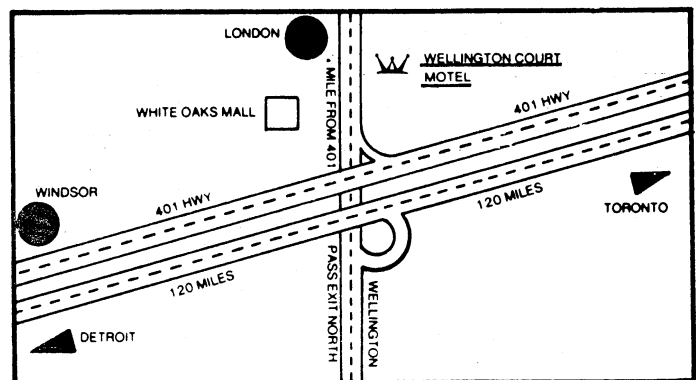
TORONTO CENTRAL

423 College St. W. — Tel.: 364-1434

TORONTO WEST MISSISSAUGA

1995 Dundas St. E. — Tel.: 624-4411

121 Dundas St. W. — Tel.: 535-1188

WELLINGTON COURT MOTEL

ОЛЕКСІЙ І МАРІЯ МАКАРЕНКО

Власники

1078 Wellington Rd. So. off Hwy 401
LONDON, Ont. N6E 1M2 — Phone (519) 681-1050

ДОБРА ОБСЛУГА, ПРИВІТНА
АТМОСФЕРА.